

Jezus rzekł do Samarytanki:

„Daj mi pić!”

(J 4,7)

**Materiały na
TYDZIEŃ MODLITW
O JEDNOŚĆ CHRZEŚCIJAN
(18-25 stycznia)
i cały rok 2015**

Warszawa 2014

© Copyright by

Rada ds. Ekumenizmu
Konferencji Episkopatu Polski
i
Polska Rada Ekumeniczna

Teksty Pisma Świętego:

Nowy Testament, Psalmy – *Pismo Święte Nowego Testamentu i Psalmy.*
Przekład Ekumeniczny. Warszawa 2012. © Towarzystwo Biblijne w Polsce.

Stary Testament – *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu (Biblia Tysiąclecia).*
Poznań-Warszawa 1986. © Wydawnictwo Pallottinum.

ISSN 0208-9424

Redakcja:

Andrzej Gontarek
Sławomir Pawłowski
Edward Puślecki
Doroteusz Sawicki
Kalina Wojciechowska

Przygotowanie do druku:
Sławomir Pawłowski

Część I

WPROWADZENIE

1. Słowo polskiego zespołu redakcyjnego

Sposób wykorzystania materiałów

Tydzień i rok

Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan trwa od 18 do 25 stycznia. Termin ten został zaproponowany przez pioniera ruchu ekumenicznego, Paula Wattsona z USA, w 1908 r., aby obejmował czas między dniem wspominającym św. Piotra, a dniem upamiętniającym nawrócenie św. Pawła. Na półkuli południowej, gdzie w styczniu zwykle trwają wakacje, Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan jest zazwyczaj obchodzony w innym terminie, np. w okresie obejmującym święto Pięćdziesiątnicy (propozycja ruchu „Wiara i Ustrój” z 1926 r.), co również zyskuje rangę symbolu.

Usilnie zachęca się Kościoły, by korzystały z tych materiałów przez cały rok, np. podczas comiesięcznych spotkań czy nabożeństw ekumenicznych, godzin biblijnych, w pracy duszpasterskiej wśród młodzieży, studentów, dorosłych. Podane w broszurze tzw. tematy do refleksji mogą posłużyć za wstęp do dyskusji, którą z kolei można zakończyć zaproponowanymi modlitwami.

Nabożeństwa codzienne i nabożeństwo centralne

W ramach Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan niektóre Kościoły, diecezje czy miasta organizują jedno nabożeństwo, inne spotykają się każdego dnia Tygodnia (właściwie oktawy). Jeszcze inne spośród tych ośmiu nabożeństw wybierają jedno, któremu nadają charakter obchodów centralnych, najczęściej w niedzielę. Należy tu podkreślić, że przypadająca w Tygodniu Modlitw niedziela ma szczególne znaczenie duszpasterskie.

Niniejsza broszura uwzględnia każdą z tych możliwości, czemu służy propozycja nabożeństwa Słowa Bożego oraz bogaty zestaw modlitw na każdy dzień, łącznie z czytaniem biblijnym i komentarzami.

Międzywyznaniowo i konfesyjnie

Materiały Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan można wykorzystać zarówno podczas nabożeństw międzywyznaniowych jak i w ramach nabożeństw tylko jednej konfesji, włączając proponowane modlitwy – na ile to możliwe – do własnych porządków liturgicznych.

Na nabożeństwach centralnych w diecezjach Kościoła Rzymskokatolickiego, na które zapraszani są duchowni i świeccy z bratnich Kościołów chrześcijańskich, zalecane jest organizowanie nabożeństwa słowa Bożego. Jeżeli jednak raczej duszpasterskie podpowiadają, że ze względu na większy udział wiernych wskazane jest umieszczenie modlitw o jedność chrześcijan w ramach Mszy św., skorzystać należy z Mszału Rzymskiego, wzbogacając celebrację o podane w broszurze teksty (czytania biblijne, modlitwy).

Zwyczajem przyjętym w Polsce na nabożeństwach ekumenicznych stosowana jest gościnna wymiana kaznodziei. Jeżeli kazanie wygłasza przedstawiciel jednego nurtu chrześcijaństwa, pozdrowienie do zgromadzonych przekazać mogą przedstawiciele innych tradycji.

Wspólnotowo i indywidualnie

Choć wspólnotowa modlitwa o jedność chrześcijan ma charakter uprzywilejowany, to jednak chrześcijanin powinien także modlić się do

Ojca, „który widzi w ukryciu” (por. Mt 6,6). Materiały mogą służyć także tym, którzy chcieliby oddać się osobistej modlitwie w intencji jedności chrześcijan. Warto mieć przy tym świadomość, że wszyscy modlący się o większą widzialną jedność Kościoła tworzą wspólnotę, nawet gdy modlą się indywidualnie.

Przygotowanie materiałów

Materiały na tegoroczny Tydzień Modlitw został przygotowany przez chrześcijan z Brazylii, skupionych w różnych organizacjach ekumenicznych.

Teksty przygotowane przez nich zostały ostatecznie opracowane i zatwierdzone przez członków Międzynarodowego Komitetu mianowanego przez Komisję Wiara i Ustrój Światowej Rady Kościołów i Papieską Radę ds. Popierania Jedności Chrześcijan.

Polską wersję materiałów przygotował po raz osiemnasty ekumeniczny zespół redakcyjny, powołany przez Komisję ds. Dialogu między Polską Radą Ekumeniczną a Konferencją Episkopatu Polski. Komisji współprzewodniczą: abp Jeremiasz (Kościół prawosławny) i bp Krzysztof Nitkiewicz (Kościół rzymskokatolicki). Do zespołu redakcyjnego należą obecnie:

Bp dr Edward Puślecki	Honorowy Zwierzchnik Kościoła Ewangelicko-Methodystycznego w RP, Warszawa
Dr hab. Kalina Wojciechowska	Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP, Warszawa
Ks. dr Doroteusz Sawicki	Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Warszawa
Ks. mgr Andrzej Gontarek	Kościół Polskokatolicki w RP, Lublin
Ks. dr hab. Sławomir Pawłowski SAC	Kościół Rzymskokatolicki, Lublin

Komisja ds. Dialogu między Polską Radą Ekumeniczną a Konferencją Episkopatu Polski ustaliła, że nabożeństwo centralne odbędzie się w Opolu 25 stycznia 2015 r.

2. Tekst biblijny

(J 4,1-42)

Kiedy Jezus dowiedział się, że faryzeusze usłyszeli, iż więcej uczniów zyskuje i chrzci niż Jan, chociaż Jezus sam nie chrzcił, lecz Jego uczniowie, opuścił Judeę i wrócił do Galilei. Musiał zaś przejść przez Samarię. Zbliżył się do pewnego miasta w Samarii, zwanego Sychar, blisko pola, które Jakub dał swemu synowi Józefowi. A była tam studnia Jakuba. Jezus więc utrudzony drogą usiadł przy niej. Było to około godziny szóstej.

Wtedy zbliżyła się kobieta, Samarytanka, aby zaczerpnąć wody. Jezus powiedział do niej: Daj mi pić! Jego uczniowie bowiem poszli do miasta, aby kupić żywność. Samarytanka odpowiedziała: Jak Ty, będąc Żydem, możesz prosić mnie, kobietę samarytańską, abym dała Ci pić? Żydzi bowiem nie utrzymują kontaktów z Samarytanami. Jezus jej oznajmił: Gdybyś знаła dar Boga i wiedziała, kim jest Ten, który do ciebie mówi: Daj mi pić, ty poprosiłabyś Go, a dałby Ci wodę żywą. Odpowiedziała Mu kobieta: Panie, nie masz czerpaka, a studnia jest głęboka. Skąd więc masz wodę żywą? Czy Ty jesteś większy od naszego ojca Jakuba, który dał nam tę studnię, sam z niej pił, a także jego synowie i trzody? Jezus jej oznajmił: Każdy, kto pije tę wodę, znowu będzie pragnął. Kto zaś będzie pił wodę, którą Ja mu dam, nigdy więcej nie będzie pragnął, ale woda, którą mu dam, stanie się w nim źródłem wody wytryskującej ku życiu wiecznemu. Kobieta powiedziała do Niego: Panie, daj mi tę wodę, abym więcej nie pragnęła i nie przychodziła tu czerpać.

Polecił jej: Idź, zawołaj swojego męża i przyjdź tutaj. Kobieta oznajmiła: Nie mam męża. Powiedział jej Jezus: Dobrze powiedziałaś: Nie mam męża. Miałas bowiem pięciu mężów, a ten, z którym teraz jesteś, nie jest twoim mężem. Zgodnie z prawdą to powiedziałaś. Kobieta Mu odpowiedziała: Panie, widzę, że jesteś prorokiem. Nasi ojcowie na tej górze czcili Boga, ale wy mówicie, że w Jerozolimie jest miejsce, gdzie należy Go czcić. Jezus powiedział do niej: Wierz mi, kobieto, że zbliża się godzina, kiedy ani na tej górze, ani w Jerozolimie nie będzie się już więcej oddawać czci Ojcu.

Wy czcicie Tego, którego nie znacie, my czcimy Tego, którego znamy, gdyż zbawienie wywodzi się od Żydów. Ale zbliża się godzina, i teraz już jest, gdy prawdziwi czciciele będą czcić Ojca w Duchu i prawdzie. Takich bowiem czcicieli szuka Ojciec. Bóg jest Duchem i Jego czciciele powinni Go czcić w Duchu i prawdzie. Kobieta powiedziała: Wiem, że przyjdzie Mesjasz, czyli Chrystus. Gdy On przyjdzie, objawi nam wszystko. Jezus jej powiedział: Ja, który mówię do ciebie, Ja jestem Nim.

Wówczas przyszli Jego uczniowie i dziwili się, że rozmawia z kobietą. Nikt jednak nie zapytał: Czego chcesz od niej? lub: Dlaczego z nią rozmawiasz? Wtedy kobieta pozostawiła dzban, poszła do miasta i powiedziała ludziom: Idźcie, zobaczcie człowieka, który powiedział mi wszystko, co uczyniłam. Czy nie jest On Mesjaszem? Wyszli z miasta i szli do Niego.

Tymczasem uczniowie prosili Go: Rabbi, zjedz! On jednak odpowiedział: Ja mam do zjedzenia pokarm, którego wy nie znacie. Uczniowie więc pytali się nawzajem: Czy ktoś przyniósł Mu jedzenie? Jezus im powiedział: Moim pokarmem jest wypełnić wolę Tego, który Mnie posłał i wykonać Jego dzieło. Czy nie mówicie: Jeszcze cztery miesiące i nadejdą żniwa? Mówię wam, spójrzcie i popatrzcie na pola, że bielą się do żniw. Już żniwiarz otrzymuje zapłatę i zbiera owoc na życie wieczne, aby siewca radował się ze żniwiarzem. Prawdziwe jest bowiem przysłowie: Kto inny siewie, kto inny zbiera. Ja was posłałem, abyście zbierali to, nad czym się nie trudziliście. Inni się trudzili, a wy zbieracie owoc ich trudu.

Wielu Samarytan z tego miasta uwierzyło w Niego dzięki słowom kobiety, która świadczyła: Powiedział mi wszystko, co uczyniłam. Kiedy więc Samarytanie przyszli do Niego, prosili Go, aby u nich pozostał. I pozostał u nich dwa dni. A dzięki Jego słowom jeszcze więcej uwierzyło w Niego. Do kobiety zaś mówili: Już nie z powodu tego, co powiedziałaś, wierzymy. Sami bowiem usłyszeliśmy i wiemy, że On jest prawdziwie Zbawicielem świata.

3. Wprowadzenie w tematykę roku 2015

Jezus rzekł do Samarytanki: „Daj mi pić!”

(por. J 4,7)

A. Daj mi pić...

Podróż, prażące słońce, zmęczenie, pragnienie... „Daj mi pić”. Wszyscy ludzie tego potrzebują. Bóg, który w Chrystusie staje się człowiekiem (J, 1,14) i ogałaca samego siebie, by mieć udział w naszym człowieczeństwie (Flp 2,6-7), może poprosić Samarytankę: „Daj Mi pić” (J 4,7). Jednocześnie ten Bóg, który wychodzi nam na spotkanie, ofiarowuje każdemu z nas wodę żywą: „Woda, którą Ja mu dam, stanie się w nim źródłem wody wytryskającej ku życiu wiecznemu” (J 4,14).

Spotkanie Jezusa z Samarytanką zachęca nas do spróbowania wody z innej studni, a także do ofiarowania czegoś z siebie. W różnorodności wzbogacamy się nawzajem. Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijań jest uprzywilejowanym czasem modlitwy, spotkania i dialogu. Jest to możliwość poznania bogactwa i wartości znajdujących się w innych i proszenia Boga o dar jedności.

„Każdy, kto pije tę wodę, stale powraca” – mówi brazylijskie przysłowie wypowiedziane zawsze przy pożegnaniu gościa. Orzeźwiająca szklanka wody, *chimarrão* (jest to tradycyjny napój w południowej Brazylii zaparzony z wysuszonych liści yerba mate; picie *chimarrão* wraz z przyjaciółmi lub w rodzinnym gronie jest powszechnym zwyczajem), kawa, *tereré* (zasada przygotowania jest podobna do *chimarrão*, ale w przypadku *tereré* zamiast wrzątku używa się wody zimnej) są znakami akceptacji i zaproszeniem do dialogu. Biblijny gest ofiarowania wody każdemu przybyszowi (Mt 10,42), towarzyszący powitaniu i będący, przejawem gościnności, przyjął się i jest kultywowany we wszystkich regionach Brazylii.

Proponowane studium i medytacja nad tytułowym tekstem podczas Tygodnia Modlitw ma pomóc zarówno pojedynczym osobom, jak

i wspólnotom w uświadomieniu sobie dialogicznego wymiaru dzieła Jezusa, które nazywamy królestwem Bożym.

Tekst ten podkreśla, że poznanie i zrozumienie własnej tożsamości usuwa lęk przed poznawaniem innych, ponieważ tożsamość innych nie jest wtedy postrzegana jako zagrożenie. Jeśli nie będziemy czuć się zagrożeni, będziemy mogli doświadczyć wzajemnego uzupełniania się: jedna osoba czy kultura przestanie nam wystarczać! Słowa „daj mi pić” pozwalają myśleć o komplementarności: picie wody z czyjejś studni jest bowiem pierwszym krokiem, aby doświadczyć czyjegoś sposobu bycia. Prowadzi to do wymiany darów, które wzbogacają wszystkich. Gdy odrzuca się dary innych, wyrządza się krzywdę sobie, społeczeństwu i Kościołowi.

Fragment z 4. rozdziału Ewangelii według świętego Jana przedstawia Jezusa jako obcokrajowca, który zmęczony i spragniony przybywa do studni Jakuba znajdującej się w pobliżu samarytańskiego miasteczka Sychar. Jezus potrzebuje pomocy; prosi o wodę spotkaną przy studni samarytańską kobietę. Samarytanka jest u siebie, na swojej ziemi; studnia od wieków należy do jej ludu. Kobieta też jest zmęczona i spragniona, ale ma czerpak, który umożliwia zaczerpnięcie wody. Przewyciężając uprzedzenia, Samarytanka spełnia prośbę Jezusa o wodę. Pozornie nic się nie zmienia: Jezus nie przestaje być Żydem, dlatego że pije wodę ofiarowaną przez Samarytankę. Samarytanka, rozmawiając z Jezusem, też pozostaje sobą.

Kiedy uznamy, że naprawdę potrzebujemy się nawzajem – choć wcześniej odnosiliśmy się do siebie wrogo, jak to miało miejsce w przypadku Żydów i Samarytan –, doświadczymy wzbogacającej nas komplementarności. Słowa „daj mi pić” wskazują, że Jezus prosi Samarytankę o to, czego sam potrzebuje. Później role się odwracają i to Samarytanka prosi Jezusa o wodę żywą. To zmusza nas do uznania, że ludzie, wspólnoty, kultury, religie i różne grupy etniczne potrzebują się nawzajem.

Słowa „daj mi pić” implikują działania etyczne i pokazują konieczność aktywnego przeżywania misji Kościoła. Skłaniają nas do zmiany postawy, do zaangażowania się w poszukiwanie jedności pośród różno-

rodności przez otwartość na wielość form modlitwy i chrześcijańskiej duchowości.

B. Kościelna i religijna sytuacja w Brazylii

Brazylię powszechnie uważa się za kraj bardzo religijny, w którym relacje między klasami społecznymi i grupami etnicznymi charakteryzuje pewna serdeczność. Według oficjalnego spisu ludności z 2010 r. 86,8 % społeczeństwa identyfikuje się z chrześcijaństwem, nie przekłada się to jednak na szacunek dla ludzkiej godności. Brazylią przeżywa obecnie czas narastającej nietolerancji przejawiającej się w stosowaniu przemocy szczególnie wobec mniejszości. Najbardziej narażeni na ataki są czarnoskórzy, młodociani, osoby o orientacji homoseksualnej, wyznawcy religii afro-brazylijskiej, kobiety i autochtoni. Skalę zjawiska ilustrują następujące dane:

Przemoc wobec kobiet: w latach 2000-2010 zamordowano w Brazylii 43700 kobiet. 41% przypadków przemocy wobec kobiet ma miejsce w ich domach.

Przemoc wobec autochtonów często wiąże się z budową elektrowni wodnych i ekspansją agrobiznesu. Działania te toczą się bez odpowiednich konsultacji z ludnością autochtoniczną, choć konieczność takich konsultacji przewiduje 169. Konwencja Międzynarodowej Organizacji Pracy. W latach 2003-2011 zamordowano 500 tubylców; 62,7% tych morderstw miało miejsce w stanie Mato Grosso do Sul. Jedną z przyczyn nietolerancji i przemocy jest walka o brazylijski rynek religijny. Niektóre chrześcijańskie grupy ostro ze sobą rywalizują: walczą o miejsce w mediach, o nowych członków i o środki publiczne na ważniejsze przedsięwzięcia. Papież Franciszek to właśnie ma na myśli, kiedy pisze: „Duchowa światowość prowadzi niektórych chrześcijan do wojny z innymi chrześcijanami, tymi którzy stają im na drodze do władzy, prestiżu, przyjemności lub materialnego zabezpieczenia” (*Evangelii gaudium*, 98).

To napędzane rynkiem chrześcijaństwo inwestuje w politykę partyjną, a w niektórych przypadkach tworzy własne partie polityczne. Sprzymie-

rza się z konkretnymi grupami interesów, takimi jak właściciele ziemscy lub udziałowcy agrobiznesu i rynków finansowych. Mówi się nawet o konfesjonalizacji życia politycznego, która zagraża rozdziałowi Kościoła od państwa.

Przezwyciężanie nietolerancji w różnych jej przejawach powinno się dokonywać w sposób pozytywny: przez poszanowanie różnorodności i promowanie dialogu jako stałej drogi pojednania i pokoju w duchu Ewangelii.

C. Podróż przez poszczególne dni Tygodnia

Proponowana przez nas podróż obejmuje osiem dni. Punktem wyjścia jest stwierdzenie, że Bóg stworzył nas na swój obraz. Jest to obraz Trójjedynego Boga, jedności w różnorodności. Różnorodność jest więc od początku częścią Bożego zamysłu. Trzeba porzucić grzeszne praktyki prowadzące do alienacji, dyskryminacji i przemocy wobec tych, którzy się od nas różnią. Dążymy do tego, aby dać świadectwo łaskawości Boga, który czeka na nas, mimo naszej niedoskonałości. Pragniemy także doświadczać Pięćdziesiątnicy i działania wielu darów Ducha. Wierzymy, że Duch Święty będzie nas prowadził do wzajemnej zgody i jedności, i do urzeczywistnienia królestwa Bożego.

D. Przygotowanie materiałów na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan 2015

Światowa Rada Kościołów i Papieska Rada ds. Popierania Jedności Chrześcijan, które patronują Tygodniowi Modlitw, zaproponowały Narodowej Radzie Kościołów Chrześcijańskich Brazylii przygotowanie materiałów źródłowych na Tydzień Modlitw w 2015 r. Do opracowania tych materiałów Narodowa Rada wyznaczyła grupę roboczą złożoną z przedstawicieli Kościołów członkowskich i afiliowanych organizacji ekumenicznych. Dodatkowym wsparciem służyły: Rada Kościołów Ameryki Łacińskiej oraz Ekumeniczne Centrum Studiów Biblijnych

4. Sytuacja ekumeniczna w Brazylii

Ruch ekumeniczny w Brazylii sięga korzeniami XIX w., kiedy międzywyznaniową współpracę rozpoczęły działające tu różne protestanckie organizacje misyjne. Pod wpływem tej ogólnoprotestanckiej współpracy w 1903 r. prezbiteriański pastor Erasmo Braga utworował drogę do utworzenia Sojuszu Ewangelicznego (Evangelical Alliance) i Dzieła Chrześcijańskiego (Christian Effort). Celem obu organizacji było promowanie jedności między różnymi grupami protestanckimi i współpracy na polu ewangelizacji i edukacji. Organizacje te zobowiązały się do popierania republikańskiej zasady równości religijnej.

W 1916 r. odbył się Kongres Panamy (Congress of Panama)¹ poświęcony międzywyznaniowej współpracy misyjnej w Ameryce Łacińskiej. Jednym z efektów Kongresu Panamy było utworzenie Brazylijskiej Komisji Współpracy (The Brazilian Cooperation Committee). W jej skład weszło dziewiętnaście instytucji, w tym Kościoły, stowarzyszenia misyjne i inne organizacje ewangeliczne. W późniejszych latach odbyło się jeszcze kilka regionalnych konferencji, na których rozmawiano o współpracy misyjnej w Ameryce Łacińskiej.

W 1934 r. utworzono Ewangeliczną Konfederację Brazylii (The Evangelical Confederation of Brazil – CEB), która miała na celu popieranie i propagowanie ruchu ekumenicznego. Organizacja ta odegrała istotną rolę w promowaniu idei Światowej Rady Kościołów. W tworzeniu CEB uczestniczyły Kościoły – metodystyczny, episkopalny i prezbiteriański, a także Niezależny Prezbiteriański Kościół Brazylii (Independent Presbyterian Church of Brazil). Później dołączały kolejno: w 1959 r. Ewange-

¹ Kongres Panamy odbył się na znak protestu przeciwko Międzynarodowej Konferencji Misyjnej w Edynburgu (1910), na którą nie zaproszono działających w Ameryce Łacińskiej organizacji misyjnych jako stosujących w tym regionie prozelityzm wobec innych chrześcijan. Jeden z recenzentów tego kongresu, Hans-Jürgen Prien, zauważył, że Kongres Panamy wyznaczył koniec najbardziej entuzjastycznych misji protestanckich w Ameryce Łacińskiej i wypracował krytyczną refleksję na temat misji protestanckich w środowisku składającym się głównie z katolików (TIEL, 1998, s. 43).

liczny Kościół Wyznania Luterńskiego w Brazylii (Evangelical Church of Lutheran Confession in Brazil), w 1963 r. Kościół Poczwórnej Ewangelii (Foursquare Gospel Church), w 1968 r. Zielonoświątkowy Kościół Brazylii dla Chrystusa (Pentecostal Church Brazil for Christ).

Misje stanowiły jedną z ważniejszych form działalności CEB. Utworzono zatem Radę Relacji Międzykościelnych (Council of Interchurch Relations), której zadaniem było koordynowanie pracy misyjnej podejmowanej przez różne organizacje misyjne, stowarzyszenia i Kościoły.

CEB² zajmowała się również wydawaniem okólników poświęconych problemom społecznym w Brazylii, takim jak potrzeba reformy rolnej, rozwoju szkolnictwa, kursy czytania i pisanie oraz kampanie dotyczące sytuacji kryzysowych.

Ważną rolę w refleksji nad odpowiedzialnością społeczną Kościoła odegrały kościelne ruchy młodzieżowe. Istotnym wydarzeniem, które wzmocniło te inicjatywy, była Światowa Konferencja Młodzieży Chrześcijańskiej (The Word Conference of Christian Youth), która odbyła się pod koniec lat 40. XX w. w Oslo. Młodzi Brazylijczycy mogli zapoznać się wówczas z nowymi perspektywami biblijnymi i teologicznymi pochodzącymi z Europy i Stanów Zjednoczonych.

Silniejszy związek młodych Brazylijczyków z międzynarodowymi ruchami młodych chrześcijan, takimi jak Światowa Federacja Chrześcijańskich Ruchów Studenckich (Universal Federation of Student Christian Movements – WSCF), był istotnym czynnikiem rozwoju teologii określanej jako Ewangelia Społeczna (Social Gospel). Ponadto stopniowo organizowały się grupy biblijne propagujące lekturę i kontekstową interpretację Biblii. Dzięki działalności tych grup można było zmierzyć się z problemami społecznymi i ekonomicznymi i rozpocząć dialog oparty na Biblii.

² CEB uczestniczyła w Ewangelicznych Konferencjach Ameryki Łacińskiej (Latin American Evangelical Conferences – CELA). Najważniejszą z nich była CELA II, która odbyła się w Limie w 1961 r. W konferencji tej uczestniczyło 220 przedstawicieli reprezentujących 34 wyznania. Z komitetu konferencji w Limie utworzono Chrześcijańską Ewangeliczną Komisję Edukacji Ameryki Łacińskiej (Latin American Evangelical Christian Education Commission – CELADEC) i Komisję ds. Kościoła i Społeczeństwa w Ameryce Łacińskiej (The Church and Society in Latin America Commission – ISAL), szczególnie ta ostatnia miała duże znaczenie dla propagowania ekumenizmu w Brazylii.

Duży wpływ na kształtowanie się brazylijskiej świadomości ekumenicznej i społecznej miał m.in. amerykański teolog i misjonarz Richard Shaull, jeden z pionierów teologii wyzwolenia. Inspiracją dla wielu młodych chrześcijan byli też francuscy księża katoliccy, którzy pracowali i żyli wśród najuboższych. Z kolei wielkim wyzwaniem dla brazylijskiej ekumenii stał się stosunek poszczególnych Kościołów i wspólnot do popularnej wśród społeczeństwa synkretycznej teologii i obrzędowości, łączącej elementy wywodzące się z wierzeń afrykańskich, miejscowych kultów przedchrześcijańskich oraz elementy chrześcijańskie.

W 1953 r. utworzono w CEB Wydział Społecznej Odpowiedzialności Kościoła (Division of Social Responsibility of the Church), którego zadaniem było badanie relacji i wpływu nauczania Kościoła na stosunki społeczne i polityczne w Brazylii. Działania DSRC znalazły odzwierciedlenie w tematyce czterech krajowych konferencji: Społeczna odpowiedzialność Kościoła (1955); Badania nad społeczną odpowiedzialnością Kościoła (1955); Wpływ Kościoła na rozwój społeczeństwa obywatelskiego (1960) i Jezus Chrystus a brazylijski proces rewolucyjny (1962). W trzeciej i czwartej konferencji udział wzięli również przedstawiciele Kościoła rzymskokatolickiego, a teologiczne refleksje nad społeczną odpowiedzialnością Kościołów przyczyniły się do podejmowania inicjatyw ekumenicznych opartych z jednej strony na ewangelizacji, z drugiej zaś na zaangażowaniu w sprawy społeczne i ekonomiczne.

Po zamachu stanu w 1964 r. CEB była stopniowo likwidowana. Jednakże działalność ekumeniczna, którą konfederacja wspierała, nie znikła całkowicie. Tym bardziej, że kryzys polityczny i ekonomiczny służył zbliżeniu Kościołów, pogłębieniu świadomości ich społecznej odpowiedzialności i podejmowaniu wspólnych działań na rzecz poprawy sytuacji społecznej. Do większego i odważniejszego otwarcia brazylijskiego Kościoła rzymskokatolickiego na dialog z innymi wyznaniem przyczynił się również Sobór Watykański II.

W czasach dyktatury wojskowej ekumeniczne grupy protestantów i katolików zaczęły promować prawa człowieka, potępiać tortury i dążyć do demokratycznej otwartości. Podejmowano akcje i przygotowywano

projekty propagujące wartości związane z prawami człowieka. Jednym z takich projektów był *Brazil Nunca Mais* („Brazylio, nigdy więcej”), opracowany w latach 80. XX w. przez Światową Radę Kościołów (World Council of Churches) razem z rzymskokatolicką archidiecezją Sao Paulo. Projekt ten, koordynowany przez prezbiteriańskiego pastora Jamie’ego Wrighta i arcybiskupa Sao Paulo kardynała Paulo Evaristo Arnsa, miał na celu zapobieganie niszczeniu dokumentów świadczących o przestępstwach politycznych i zbieranie informacji o represjach politycznych i torturach stosowanych wobec politycznych przeciwników pod koniec dyktatury wojskowej. To społeczne i polityczne zaangażowanie Kościołów pozostaje jednym z najbardziej charakterystycznych rysów brazylijskiej ekumenii.

Od 1975 r. przywódcy Kościoła Rzymskokatolickiego, Ewangelickiego Kościoła Wyznania Luterńskiego w Brazylii (The Evangelical Church of Lutheran Confession in Brazil), Anglikańskiego Kościoła Episkopalnego (The Episcopal Anglican Church) i Kościoła Metodystycznego (The Methodist Church) zaczęły planować utworzenie Narodowej Rady Kościołów (National Council of Churches). Ich wizja stała się rzeczywistością dopiero w 1982 r. Podstawowym zadaniem Narodowej Rady Kościołów jest budowanie trwałych i przyjacielskich relacji między Kościołami członkowskimi.

Mimo skomplikowanej sytuacji religijnej i przy wzrastającej nietolerancji CONIC stara się również popierać dialog między Kościołami i wspólnotami chrześcijańskimi a innymi religiami. Przedstawiciele Rady uczestniczą w forach dyskusyjnych i debatach, których celem jest zminimalizowanie wpływów fundamentalizmu religijnego. Widoczne jest oczywiście zaangażowanie Rady w działania społeczne i polityczne. CONIC aktywnie wspiera inicjatywy związane z walką i promocją praw człowieka. Stara się przy tym uwzględnić aspekty teologiczne w refleksji i wykładni praw człowieka. Przygotowuje opracowania prezentujące tę problematykę z wielu różnych perspektyw, inicjuje dyskusje. Dostrzega też konieczność uregulowania stosunków pomiędzy organizacjami społecznymi i państwem.

Jedną z najważniejszych aktywności CONIC jest organizacja corocznych obchodów Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan. Rada wspierała też trzy wielkopostne akcje o charakterze ekumenicznym, sponsorowane

przez katolicką Konferencję Episkopatu. Dotychczas akcja miała trzy edycje – w 2000, 2005 i 2010 r. Czwarta ekumeniczna kampania wielkopostna planowana jest na 2016 r.

Trzeba podkreślić, że brazylijska ekumenia jest bardzo różnorodna. Ekumeniczne działania podejmuje lub wspiera wiele grup i organizacji, takich jak: brazylijski oddział Rady Kościołów Ameryki Łacińskiej (Latin American Council of Churches – CLAI), Ekumeniczne Centrum Studiów Biblijnych (Ecumenical Centre for Bible Studium – CEBI), Ekumeniczne Centrum ds. Ewangelizacji i Powszechnej Edukacji (The Ecumenical Centre of Service to Evangelization and Popular Education – CESEP) i Koinonia – Ekumeniczna Obecność i Służba (Koinonia – Ecumenical Presence and Service). Organizacje te spotykają się także na Forum Działań – Brazylia (Act Forum – Brazil), w czasie którego omawiane są i ustalane strategie dla ogólnokrajowej brazylijskiej ekumenii. Cenne inicjatywy edukacyjne podejmuje Braterstwo Kościołów Chrześcijańskich – Dom Pojednania (Fraternity of Christian Churches – The House of Reconciliation), które promuje międzywyznaniowe spotkania, zajęcia i wydawnictwa o charakterze akademickim.

Nasze dążenia do jedności opierają się na bardzo różnych doświadczeniach. Mamy świadomość, że przed nami jeszcze długa droga, by sprostać wezwaniu Jezusa „aby byli jedno”. Chcemy, aby działania ekumeniczne przekładały się również na przemianę struktur społecznych, które sprzyjają przemocy i oddalają nas od królestwa Bożego, będącego królestwem sprawiedliwości i pokoju (Rz 14,17).

Część II

NABOŻEŃSTWO EKUMENICZNE

1. Wprowadzenie do nabożeństwa

Jezus rzekł do Samarytanki: „Daj mi pić!”
(por. J 4,7)

Przedstawiony niżej plan ekumenicznego nabożeństwa można wykonać na rozpoczęcie Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan albo w innym odpowiednim momencie wybranym przez lokalne wspólnoty.

Idąc z Judei do Galilei, Jezus musiał przejść przez Samarię. Trasa Jego wędrówki przebiegała w pobliżu Sychar obok studni Jakuba. Do tej studni przybyła samarytańska kobieta, by zaczerpnąć wody. Brazylijska grupa ekumeniczna, która przygotowała tegoroczne materiały, zaprasza nas do wykorzystania dwóch symboli – drogi i wody – jako obrazów widzialnej chrześcijańskiej jedności, o którą się modlimy. Grupa ta zachęca nas również do zastanowienia się nad trzema kluczowymi zagadnieniami, które będą się przewijały podczas naszych uroczystości:

- *Jaka jest droga jedności, trasa, którą powinniśmy obrać, żeby świat mógł pić ze źródła życia – Jezusa Chrystusa?*
- *Jaka droga prowadzi do szacunku wobec różnorodności?*
- *Jaką wodę możemy ofiarować naszym braciom, budując jedność?*

Na drodze jedności znajduje się studnia wypełniona wodą. Jest to woda, której pragnie zmęczony Jezus, a jednocześnie woda, podawana przez Niego i wytryskująca ku życiu wiecznemu. Woda czerpana przez Samarytankę w ramach jej codziennych obowiązków jest wodą, która gasi pragnienie i sprawia, że pustynia rozkwita. Nad wodą, którą daje Jezus, unosi się Duch Boży; jest to żywa woda, w której zostaliśmy ochrzczeni.

W centrum tegorocznego Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan znajduje się fragment z Ewangelii według świętego Jana 4,1-42. Można ten długi tekst przeczytać na głosy albo z odpowiednią dramaturgią.

W zależności od wielkości uczestniczącej w nabożeństwie grupy rozważania po przeczytaniu fragmentu Pisma Świętego mogą przybrać formy:

- dzielenia się w małych grupach refleksjami opartymi na wyjściowych pytaniach, po czym nastąpi powrót do ogólnego zgromadzenia;
- homilii lub kazania, które będzie skoncentrowane na Biblii i uwzględni pytania wyjściowe.

Droga i studnia

Drogę można wyznaczyć za pomocą świec, kwiatów, kolorowych kawałków materiału itp. na podłodze nawy głównej. Na środku ścieżki należy umieścić dużą miskę czy miednicę, a obok dzbanki z wodą. Dzbanki te mogą się różnić kształtem, wielkością, kolorami, aby odzwierciedlały różnorodność zgromadzonych.

Celebransi wchodzi w procesję. Przechodząc w pobliżu „studni”, przedstawiciel każdego z uczestniczących w uroczystości Kościołów powoli przeleje wodę z dzbanka do miski. Woda ta, pochodząca z różnych źródeł, jest symbolem naszej jedności – obecnej chociaż niepełnej i zakrytej przed naszymi oczami. Przelanie wody powinno się odbyć na początku nabożeństwa, a potem może ono zostać skomentowane podczas kazania.

Po błogosławieństwie, a przed opuszczeniem zgromadzenia, uczestnicy mogą przekazać sobie znak pokoju i braterstwa.

2. Porządek nabożeństwa

Nabożeństwo składa się z pięciu części.

- I. Wstęp
 - Powitanie i wprowadzenie w Tydzień Modlitw
- II. Wyznanie grzechów i Kyrie
- III. Liturgia słowa
- IV. Odpowiedź w wierze i jedności
 - Wyznanie wiary
 - Modlitwa wstawiennicza
 - Ofiara
 - Modlitwa Pańska
- V. Błogosławieństwo, znak pokoju i rozesłanie

P – Przewodniczący

L – Lektor

W – Wszyscy

I. Wstęp

Gdy rozpocznie się nabożeństwo, świece mają być zapalone.

Powitanie i wprowadzenie w Tydzień Modlitw

Komentator wita ludzi na uroczystości i przedstawia temat modlitwy.

- L** – Proszę wstać i włączyć się w śpiew pieśni na wejście, podczas gdy celebransi będą szli w procesji. Przechodząc w pobliżu „studni”, przedstawiciel każdego uczestniczącego w uroczystości Kościoła powoli przeleje wodę z dzbanka do miski. Woda ta, pochodząca

z różnych źródeł, jest symbolem naszej jedności, która już się realizuje, chociaż wciąż pozostaje niepełna.

Zaproszenie do modlitwy

- P** – Wszechmogący Boże, tchnij w nas ducha jedności, który uznaje naszą różnorodność.
- W** – Naucz nas tolerancji, która otwiera nas na siebie i tworzy z nas wspólnotę.
- P** – Rozpal w nas ogień, który jednoczy to, co jest rozdarte, i leczy to, co jest chore.
- W** – Tchnij w nas łaskę, która przewyższa nienawiść i uwalnia nas od przemocy.
- P** – Obdarz nas życiem, które pokonuje śmierć.
- W** – Niech będzie błogosławiony Bóg miłosierdzia, który jest Ojcem, Synem i Duchem Świętym i czyni wszystko nowe. Amen!

II. Wyznanie grzechów i *Kyrie*

- P** – W pokorze jako dzieci Boga, siostry i bracia w Chrystusie, przyjmujemy Boże miłosierdzie i odpowiadamy na Boże wezwanie do odnowienia wszystkich naszych wzajemnych relacji.
- L** – Miłosierny Panie, Twój Duch unosił się nad wodami, gdzie różnorodność pojawiła się i rozkwitła. Wyznajemy, że trudno jest nam żyć w rozdarcu. Przebac nam te myśli, słowa i czyny, które niszczą jedność.
- W** – Panie, zmiłuj się nad nami... (*śpiew*)

L – Miłosierny Chryste, pełen łaski i radości, Nauczycielu, wzbudzający nową nadzieję i leczący rany umysłu i ciała. Wyznajemy, że nie potrafiliśmy słuchać się nawzajem, nie umieliśmy pocieszać i dawać nadziei, i odwracaliśmy się od tych, którzy pragnęli solidarności i braterstwa.

W – Panie, zmiłuj się nad nami... (*śpiew*)

L – Miłosierny Panie, Ty jesteś Źródłem całego stworzenia, odwiecznym Słowem dającym życie. Wyznajemy, że nie wsłuchiwalismy się w głos Twojego stworzenia, które żali się i woła o wybawienie. Pomóż nam uwrażliwić się na głos wszystkich żywych istot, które cierpią i tęsknią za zdrowiem i opieką.

W – Panie, zmiłuj się nad nami... (*śpiew*)

P – Boże, Źdźroź miłosierdzia i łaski, wylej na nas swoje przebaczenie. Niech Twoja miłość przemieni nas w źródło żywej wody i odnowi siły Twego ludu. Prosimy Cię o to przez Chrystusa, Pana naszego.

W – Amen.

III. Liturgia słowa

Odczytanie fragmentu Ewangelii według św. Jana 4,1-42

Medytacja lub kazanie

IV. Odpowiedź w wierze i jedności

Wyznanie wiary

Symbol Apostolski, inne wyznanie wiary lub odnowienie przyrzeczeń chrzcielnych.

Modlitwa wstawiennicza

L – Miłosierny Boże, każdy z nas osobno i wszyscy jako wspólnota prosimy o światło, abyśmy mogli stawać się bardziej otwarci i wyrozumiali wobec innych i abyśmy umieli ograniczać cierpienie w naszym świecie.

W – Wysłuchaj nas, Boże miłości! Wysłuchaj naszego wołania!

L – Miłosierny Boże, ucz swoje dzieci, że Twoje objawienie i Twoja wola wobec ludzkości znajdują wyraz w miłosierdziu, życzliwości wobec innych i jedności.

W – Wysłuchaj nas, Boże miłości! Wysłuchaj naszego wołania!

L – Miłosierny Boże, błagamy Cię, udziel nam pokoju; ucz nas i prowadź, abyśmy stawali się budowniczymi świata tolerancyjnego i pozbawionego przemocy.

W – Wysłuchaj nas, Boże miłości! Wysłuchaj naszego wołania!

L – Miłosierny Boże, który przemówił do nas przez stworzenie, potem przez proroków, a wreszcie przez Twojego Syna Jezusa Chrystusa, udziel nam mądrości, abyśmy usłyszeli Twój głos, który wzywa nas do jedności w różnorodności.

W – Wysłuchaj nas, Boże miłości! Wysłuchaj naszego wołania!

L – Miłosierny Boże, w imię Twojego Syna Jezusa Chrystusa, naszego Pana, który poprosił Samarytankę o wodę, daj nam wody żywej wytryskującej ku życiu wiecznemu.

W – Wysłuchaj nas, Boże miłości! Wysłuchaj naszego wołania!

Wspólnota lokalna może dodać inne modlitwy.

Złożenie daru

P – Od Jezusa uczymy się ofiarowywać nasze życie na znak miłości i współczucia. Spraw, Boże, abyśmy stali się aktywni i wytrwali w służbie Twego słowa i łaski. Udziel nam dziś Twojego światła i Ducha, abyśmy mogli kontynuować naszą misję i umieli przyjmować i słuchać wszystkich, także tych, którzy się od nas różnią. Usuń z naszych serc wszelką złość, która niesie przemoc i prowadzi do dyskryminacji, Niechaj Kościół stanie się przestrzenią otwarcia na braci i siostry, gdzie przebaczenie, radość i serdeczność, moc i wiara są codzienną praktyką, codziennym pokarmem, codziennym podążaniem za Jezusem Chrystusem.

W – Amen.

Uwaga: Zachęcamy wspólnoty do złożenia daru zgodnie z lokalną tradycją.

Modlitwa Pańska

V. Błogosławieństwo, znak pokoju i rozesłanie

Błogosławieństwo

P – Niech Bóg Ojciec
błogosławi was i strzeże,
i napełni wasze serca czułością, a dusze radością,

uszy muzyką, nozdrza przyjemną wonią,
a usta pieśnią otuchy i nadziei.

Niech Jezus Chrystus – żywa woda
będzie za wami, aby was chronić,
przed wami, aby was prowadzić,
przy waszym boku, aby wam towarzyszyć,
w was, aby pocieszać,
nad wami, aby błogosławić.

Niech dający życie Duch Święty
tchnie w was, by wasze myśli stały się święte,
działa w was, by wasza praca była święta,
napęnia wasze serca, byście pragnęli tego, co święte,
i umacnia was, byście bronili tego, co święte.

Niech Bóg zamieszka w waszych sercach,
nawadnia ich oschłość, rozgrzewa ich oziębłość,
rozpala w głębi waszej duszy ogień Swojej miłości
i obdarza was prawdziwą wiarą, mocną nadzieją,
szczerą i doskonałą miłością.

W – Amen.

Znak pokoju i rozesłanie

P – Niech Bóg, który uczy nas otwartości i wzywa do okazywania sobie życzliwości, udziela nam pokoju i pogody ducha, gdy pielgrzymujemy na drodze chrześcijańskiej jedności. Idźcie w pokoju Chrystusa, przekazując sobie znak pokoju.

Postludium

Część III

REFLEKSJE BIBLIJNE I MODLITWY NA POSZCZEGÓLNE DNI TYGODNIA

DZIEŃ PIERWSZY – niedziela, 18 stycznia 2015 r.

WEZWANIE

Trzeba iść przez Samarię (por. J 4,4)

CZYTANIE I: Rdz 24, 10-33

Rebeka przy studni

Czytanie z Księgi Rodzaju

Sługa [Abrahama] zabrał z sobą dziesięć wielbłądów oraz kosztowności swego pana i wyruszył do Aram Naharaim, do miasta, w którym mieszkał Nachor. Tam rozsiadł wielbłądy przy studni poza miastem w porze wieczornej, wtedy właśnie, kiedy kobiety wychodziły czerpać wodę. I modlił się: «Panie, Boże Pana mego Abrahama, spraw, abym spotkał ją dzisiaj; bądź łaskaw dla mego pana Abrahama! Gdy teraz stoję przy źródle i gdy córki mieszkańców tego miasta wychodzą, aby czerpać wodę, niechaj dziewczyna, której powiem: „Nachyl mi dzban twój, abym się mógł napić”, a ona mi odpowie: „Pij, a i wielbłądy twoje napoję”, będzie tą, którą przeznaczyłeś dla sługi swego Izaaka; wtedy poznam, że jesteś łaskaw dla mego pana».

Zanim przestał się modlić, nadeszła Rebeka córka Betuela, syna Milki, żony Nachora, brata Abrahama; wyszła z dzbanem na ramieniu. Panna to była bardzo piękna, dziewica, która nie obcowała jeszcze z mężem. Ona to zeszła do źródła i napełniwszy swój dzban, wracała. Wtedy sługa ów szybko zabiegł jej drogę i rzekł: «Daj mi się napić trochę wody z twego dzbana!» A ona powiedziała: «Pij, panie mój» – i szybko pochyliła swój dzban, i dała mu pić. A gdy go napoiła, rzekła: «Także dla twych wielbłądów nacerpię wody, aby mogły pić do woli». Po czym szybko wylała ze swego dzbana wodę do koryta i pobiegła znów do studni czerpać wodę, aż nanosiła dla wszystkich wielbłądów.

On zaś zdziwiony czekał w milczeniu, aby się przekonać, czy Pan pozwoli mu dopiąć celu podróży, czy nie. Ale gdy się wielbłądy napiły, wyjął kolczyk złoty wagi pół sykla oraz włożył na jej ręce dwie bransolety złote ważące dziesięć syklów i zapytał: «Czyją jesteś córką, powiedzże mi; czy w domu twego ojca jest miejsce dla nas na nocleg?» A ona rzekła: «Jestem córką Betuela, syna Milki, którego ona urodziła Nachorowi». Po czym dodała: «Dość u nas słomy i paszy oraz miejsca do przenocowania».

Wtedy człowiek ów padł na kolana i, oddawszy pokłon Panu, rzekł: «Niech będzie błogosławiony Pan, Bóg mego pana Abrahama, który nie omieszkiał okazać łaskowości swej i wierność memu panu, ponieważ prowadził mnie w drodze do domu krewnych mojego pana!»

Tymczasem dziewczyna pobiegła do domu i opowiedziała swej matce o tym, co zaszło. A miała Rebeka brata imieniem Laban. Ten to Laban udał się śpiesznie do owego człowieka, za miasto do źródła. Zobaczył bowiem kolczyk i bransolety na rękach swej siostry i usłyszał, jak Rebeka mówiła, co jej ów człowiek powiedział. Podszedłszy więc do tego człowieka, stojącego z wielbłądami u źródła, rzekł do niego: «Pójdź, błogosławiony przez Pana, czemu stoisz tu na dworze! Przygotowałem dom dla ciebie i miejsce dla twych wielbłądów». Udał się więc ów człowiek do domu. Rozkietzano wielbłądy, dano słomę i paszę wielbłądom oraz wodę do obmycia jego nóg i nóg ludzi, którzy z nim byli. Gdy zaś podano owemu człowiekowi posiłek, rzekł: «Nie będę jadł, dopóki nie przedstawię mej prośby».

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSORYJNY: Ps 42,2-5. 7-9. 12*Łania, która pragnie wody ze strumieni*

- Refren:** Boga żywego pragnie moja dusza.
Jak łania pragnie strumienia wody,
tak moja dusza pragnie Ciebie, Boże.
Moja dusza tęskni za Bogiem, Bogiem żywym,
kiedy przyjdę i ujrzę Boże oblicze?
- Refren:** Boga żywego pragnie moja dusza.
Łzy stały się moim pożywieniem we dnie i w nocy,
gdy co dzień mnie pytają: Gdzie jest twój Bóg?
Moja dusza rozczuła się, gdy wspominam o tym,
jak kroczyłem w tłumie, idąc do domu Bożego,
wśród głosów radości i dziękczynień świątecznego orszaku.
- Refren:** Boga żywego pragnie moja dusza.
Moja dusza dręczy się we mnie,
więc wspominam Cię z ziemi Jordanu i Hermonu,
z góry Misar.
Otchłań wzywa otchłań hukiem Twoich wodospadów,
Wszystkie fal nawałnice przewaliły się nade mną.
- Refren:** Boga żywego pragnie moja dusza.
Czemu się smucisz, duszo moja,
czemu się we mnie trwożysz?
Zaufaj Bogu, bo jeszcze będzie przeze mnie sławiony:
Mój Bóg i zbawienie mojego oblicza.
- Refren:** Boga żywego pragnie moja dusza.

CZYTANIE II: 2 Kor 8,1-7*Hojność Kościołów Macedonii*

Czytanie z Drugiego Listu świętego Pawła Apostoła do Koryntian

Ukazujemy wam także, bracia, łaskę Boga, którą otrzymały Kościoły Macedonii. W ciężkiej próbie ucisku ich ogromna radość i skrajne ubóstwo zaobfitowały bogactwem ich hojności, według możliwości – zaświadczam – a nawet ponad możliwości, dobrowolnie, z wielkim naciskiem, prosząc nas o łaskę współuczestniczenia w służbie na rzecz świętych. I nie tylko tak, jak mogliśmy się spodziewać, lecz z woli Boga same siebie ofiarowały najpierw Panu, a następnie nam. Dlatego poprosiliśmy Tytusa, żeby tak jak rozpoczął, tak i doprowadził do końca to dzieło łaski wśród was. A jak obfitujecie we wszystko: w wiarę, w mowę, w wiedzę, we wszelką gorliwość i w naszą miłość do was, tak też i w tę łaskę obfitujcie.

Oto słowo Boże

Alleluja, alleluja, alleluja.

Bóg wezwał nas przez Ewangelię,

abyśmy dostąpili chwały naszego Pana Jezusa Chrystusa.

Alleluja, alleluja, alleluja.

EWANGELIA: J 4,1-4

Musiał przejść przez Samarię

Słowa Ewangelii według świętego Jana

Kiedy Jezus dowiedział się, że faryzeusze usłyszeli, iż więcej uczniów zyskuje i chrzci niż Jan, chociaż Jezus sam nie chrzcił, lecz Jego uczniowie, opuścił Judeę i wrócił do Galilei. Musiał zaś przejść przez Samarię.

Oto słowo Pańskie

KOMENTARZ

Jezus i jego uczniowie podróżowali z Judei do Galilei. Najkrótsza droga prowadziła przez Samarię. Istniało silne uprzedzenie wobec

Samarii i Samarytan, dlatego Żydzi częściej wybierali dłuższą trasę, aby uniknąć spotkania z Samarytanami. Początki konfliktu i rywalizacji pomiędzy przodkami obu nacji sięgają IX w. przed Chrystusem. kiedy władca królestwa północnego – Izraela, zakupił górę Szomron i założył tam nową stolicę – Samarię, która miała konkurować z Jerozolimą. Wkrótce nazwa Samaria stała się synonimem grzechu, zwłaszcza bałwochwalstwa, ponieważ w mieście wzniesiono m.in. świątynię Baala. Zaostrzyło to antagonizmy pomiędzy mieszkańcami królestwa południowego, których życie religijne koncentrowało się wokół świątyni w Jerozolimie, i mieszkańcami miasta i prowincji Samarii (1 Krl 16,23-34). W VIII w. przed Chrystusem Samarię najechali Asyryjczycy, którzy deportowali część miejscowej ludności i sprowadzili na ten teren asyryjskich osadników. Osadnicy przybyli do Samarii z własnymi bóstwami i własnymi formami kultu, które wkrótce wymieszały się z miejscowym kultem Boga Izraela (2 Krl 17,24-34). Dla Żydów Samarytanie stali się więc ludem „mieszanym i nieczystym”. Nic dziwnego, że po powrocie z niewoli babilońskiej Żydzi odrzucili pomoc Samarytan przy odbudowie świątyni, co pogłębiło istniejącą już wrogość. Kiedy np. Żydzi chcą zdyskredytować Jezusa, oskarżają Go słowami: „Czyż nie mówimy słusznie, że jesteś Samarytaninem i jesteś opętany przez złego ducha?” (J 8,48).

Samarytanie też mieli trudności z akceptacją Żydów (J 4,8). Pochodzące z przeszłości urazy nasiliły się, gdy około 128 r. p.n.e. żydowski przywódca Jan Hirkan zburzył świątynię zbudowaną przez Samarytan na górze Garizim. Przynajmniej raz, jak podaje Ewangelia według świętego Łukasza, nie przyjął Jezusa w samarytańskim mieście tylko dlatego, że był w drodze do Judei (Łk 9,52). A zatem obawa i niechęć do podjęcia dialogu dotyczyły obu stron.

Jan pisze, że „przejsie przez Samarię” jest zarówno koniecznością wynikającą z charakteru misji Jezusa, jak i dokonany przez Niego wyborem. Jezus przekracza nie tylko granice terytorialne, ale również mentalne. W ten sposób pokazuje nam, że izolowanie się od tych, którzy są inni, i nawiązywanie relacji tylko z ludźmi, którzy są do nas podobni, jest zubożeniem wybieranym na własne życzenie. Natomiast dialog z tymi, którzy są inni, zawsze nas rozwija.

Co w takim razie oznaczają słowa z Ewangelii według świętego Jana: „Trzeba iść przez Samarię”? Bardziej niż o kwestię natury geograficznej chodzi tu o odwagę podjęcia decyzji, by spotkać się z kimś, kto różni się od nas, z kimś, wobec kogo mamy uprzedzenia i często postrzegamy jako wroga.

TEMATY DO REFLEKSJI

- Co dla mnie i dla mojej wspólnoty oznaczają słowa „trzeba przejść przez Samarię”?
- Jakie kroki podjął i może jeszcze podjąć mój Kościół, by spotkać się z innymi Kościołami, i czego Kościoły uczą się od siebie nawzajem?
- Czego obawiam się ze strony innych i jakie stereotypy w postrzeganiu innych powinny zostać przewyciężone przeze mnie i przez moją społeczność?

MODLITWA

Boże wszystkich ludzi,
ucz nas przechodzenia przez Samarię,
aby spotykać nasze siostry i braci z innych Kościołów.
Pozwól nam iść tam z otwartym sercem,
abyśmy mogli uczyć się od każdego Kościoła i od każdej kultury.
Boże, Ty jesteś Źródłem jedności.
Udziel nam tej jedności, której dla nas pragniesz.
Amen.

DZIEŃ DRUGI – poniedziałek, 19 stycznia 2015 r.

SPOTKANIE

Jezus zmęczony drogą usiadł sobie przy studni (J 4,6)

CZYTANIE I: Rdz 29,1-14

Jakub i Rachela przy studni

Czytanie z Księgi Rodzaju

Jakub, wyruszywszy w dalszą drogę, powędrował do ziemi synów Wschodu. Tam ujrzał studnię w polu i trzy stada owiec wylegających się wokół niej; z tej bowiem studni poiono stada. Wielki zaś kamień przykrywał jej otwór. Toteż gromadzono tu wszystkie stada i wtedy dopiero odsuwano kamień znad otworu studni, a po napojeniu owiec przesuwano go znów na dawne miejsce nad otwór studni.

Jakub rzekł do czekających tam pasterzy: «Bracia moi, skąd jesteście?» Odpowiedzieli mu: «Jesteśmy z Charanu». On zaś pytał ich: «Czy znacie Labana, syna Nachora?» Oni na to: «Znamy». I jeszcze zapytał ich: «Czy dobrze się miewa?» Odpowiedzieli: «Dobrze. Ale oto jego córka, Rachela, nadchodzi z trzodą». Wtedy [Jakub] rzekł: «Ponieważ jeszcze jest jasny dzień i nie czas zapędzać trzody, napójcie trzodę i idźcie ją paść». Oni zaś powiedzieli: «Nie możemy poić, dopóki nie spędzą wszystkich stad i nie odsuną kamienia znad otworu studni, wtedy będziemy poić owce».

Gdy Jakub tak z nimi rozmawiał, Rachela, która była pasterką, nadeszła ze stadem owiec swego ojca. A gdy Jakub ujrzał Rachelę, córkę Labana, brata swej matki, i trzodę tegoż Labana, zbliżył się, odsunął kamień znad otworu studni i napoił trzodę Labana. A potem ucałował Rachelę i rozplakał się w głos. Kiedy zaś powiedział Racheli, że jest siostrzeńcem jej ojca, synem Rebeki, pobięła i opowiedziała o tym swemu ojcu.

Gdy Laban usłyszał nowinę, że to jest Jakub, jego siostrzeniec, wybiegł mu na spotkanie, uściskał go i ucałował, i wprowadził go do swego domu. Wtedy to Jakub opowiedział Labanowi o wszystkim. Laban rzekł do Jakuba: «Przecież jesteś moją kością i ciałem».

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSORYJNY: Ps 137 [136],1-6

Jakże możemy śpiewać pieśń Pańską w obcej krainie?

Refren: Jerozolimo, nie zapomnę ciebie.

Nad rzekami Babilonu, tam siedzieliśmy i płakaliśmy,
gdy wspominaliśmy Syjon.

Na wierzbach tego kraju zawiesiliśmy nasze harfy,
bo żądali tam od nas pieśni,
ci, którzy uprowadzili nas w niewolę.

Refren: Jerozolimo, nie zapomnę ciebie.

Nasi ciemiężyciele żądali od nas radości:
Zaśpiewajcie nam jakąś pieśń syjońską!
Jak mamy śpiewać pieśni Pana
na obcej ziemi?

Refren: Jerozolimo, nie zapomnę ciebie.

Jeśli zapomnę o tobie, Jerozolimo,
niech uschnie moja prawica!
Niech język mój przyschnie do podniebienia,
jeżeli nie będę pamiętał o tobie,
jeżeli nie będziesz, Jerozolimo, moją największą radością!

Refren: Jerozolimo, nie zapomnę ciebie.

CZYTANIE II: 1 Kor 1,10-18

Każdy z was mówi: „Ja jestem Pawła, a ja Apollosa”

Czytanie z Pierwszego Listu świętego Pawła Apostoła do Koryntian

Zachęcam więc was, bracia, przez wzgląd na imię naszego Pana, Jezusa Chrystusa, abyście wszyscy byli zgodni i aby nie było wśród was rozłamów, ale abyście byli doskonali w jednakowym myśleniu i w jednakowej ocenie. Ludzie Chloe bowiem donieśli mi o was, moi bracia, że są między wami spory. Mówię to dlatego, że każdy z was mówi: ja należę do Pawła; ja do Apollosa; ja do Kefasa; ja zaś do Chrystusa. Czy Chrystus jest podzielony? Czy Paweł został za was ukrzyżowany? Czy też w imię Pawła zostaliście ochrzczeni?

Dziękuję Bogu, że nikogo z was nie ochrzciłem, z wyjątkiem Kryspusa i Gajusa, tak że nikt nie może powiedzieć, iż został ochrzczony w moje imię. Ochrzciłem też dom Stefanasa. Poza tym nie pamiętam, abym jeszcze ochrzcił kogoś innego. Chrystus przecież nie posłał mnie, abym chrzcił, lecz abym głosił Ewangelię, i to nie w mądrości słowa, aby nie został pozbawiony znaczenia krzyż Chrystusa. Nauka krzyża jest bowiem głupstwem dla tych, którzy dążą ku zagładzie, natomiast dla nas, którzy dostępujemy zbawienia, jest mocą Bożą.

Oto słowo Boże**Alleluja, alleluja, alleluja.**

Bóg wezwał nas przez Ewangelię,

abyśmy dostąpili chwały naszego Pana Jezusa Chrystusa.

Alleluja, alleluja, alleluja.**EWANGELIA: J 4,5-6**

Jezus był zmęczony drogą

Słowa Ewangelii według świętego Jana

[Jezus] Zbliżał się do pewnego miasta w Samarii, zwanego Sychar, blisko pola, które Jakub dał swemu synowi Józefowi. A była tam stud-

nia Jakuba. Jezus więc utrudzony drogą usiadł przy niej. Było to około godziny szóstej.

Oto słowo Pańskie

KOMENTARZ

Najkrótsza droga z Judei, gdzie wcześniej nauczał Jezus, do Galilei, gdzie się udawał, prowadziła przez Samarię. Musiała być to droga trudna i męcząca, skoro Jezus postanowił zatrzymać się i odpocząć w pobliżu Sychar przy studni Jakuba. Studnia ta była miejscem symbolicznym, związanym z osobą patriarchy Jakuba, przodka zarówno Żydów, jak i Samarytan.

Kiedy Jezus odpoczywał, pewna Samarytanka zbliżyła się do studni, żeby zaczerpnąć wody. Między Jezusem i kobietą rozpoczyna się dialog na temat miejsca kultu. „Czy jest ono na górze Garizim, czy w Jerozolimie?” – pyta Samarytanka. Jezus odpowiada: „Ani na tej górze, ani w Jerozolimie... prawdziwi czciciele będą oddawać cześć Bogu w Duchu i prawdzie, a takich właśnie czcicieli chce mieć Ojciec” (J 4,21-24).

Wciąż zdarza się, że relacje między Kościołami są naznaczone rywalizacją i kłótniami, a nie powszechnym poszukiwaniem jedności. Takie jest doświadczenie Brazylii ostatnich lat. Aby pozyskać nowych członków, wspólnoty eksponują swoje mocne strony i kuszą korzyściami dostępnymi wiernym. Niektórzy sądzą, że im większy jest ich Kościół, im więcej ma wiernych i im większe są jego wpływy, tym bliżej Boga się znajduje. Dlatego też każdy Kościół przedstawia się jako jedyny, który zachowuje wierność prawdziwej wierze i formom kultu. Taka postawa skutkuje narastaniem przemocy i brakiem szacunku w stosunku do innych religii i tradycji. Rywalizacja marketingowa pogłębia nieufność między Kościołami i ogranicza zaufanie społeczeństwa wobec całego chrześcijaństwa

Kim są prawdziwi czciciele Boga? Prawdziwymi czcicielami są ci, którzy nie pozwalają na to, żeby prawa rynkowej rywalizacji – kto jest lepszy, a kto gorszy – zatruwały wiarę. Potrzebujemy „studni”, żeby się przy niej

zatrzymać, o nią oprzeć, odpocząć i zakończyć spory, rywalizację i przemoc. Potrzebujemy miejsc, gdzie możemy uczyć się, że prawdziwi czciciele Boga oddają Mu cześć „w Duchu i prawdzie” i gdzie będziemy dzielić się wodą życia, korzystając z jednego czerpaka.

TEMATY DO REFLEKSJI

- Czy kiedyś już odważyliśmy się pójść do Samarii?
- Jakie są główne powody rywalizacji między Kościołami?
- Czy dostrzegamy jakąś wspólną „studnię”, przy której możemy odpocząć od sporów i rywalizacji?

MODLITWA

Miłosierny Boże,

Przywódcy i wierni różnych Kościołów często kierują się logiką i prawami rynkowej rywalizacji.

Przebacz ten grzech arogancji.

Jesteśmy już zmęczeni dążeniem, byśmy byli pierwsi i najlepsi.

Pozwól nam odpocząć przy studni.

Orzeźwij nas wodą jedności zaczerpniętą z naszej wspólnej modlitwy.

Niech Twój Duch, który unosił się nad wodami chaosu,

wyprowadzi jedność z naszej różnorodności.

Amen.

DZIEŃ TRZECI – wtorek, 20 stycznia 2015 r.

WYZNANIE

„Nie mam męża” (J 4,17)

CZYTANIE I: 2 Krl 17, 24-34

Samaria podbita przez Asyrię

Czytanie z Drugiej Księgi Królewskiej

Król asyryjski kazał przyjść ludziom z Babilonu, z Kuta, z Awwa, z Chamat i z Sefarwaim, i osiedlił ich w miastach Samarii zamiast Izraelitów. Wzięli więc oni w posiadanie Samarię i osiedlili się w jej miejscowościach.

W początkach swego zamieszkania nie oddawali oni tam czci Panu, zatem Pan nasyłał na nich lwy, które wśród nich dokonywały spustoszenia. Doniesiono więc królowi asyryjskiemu: Ludy, które zabrałeś do niewoli i osiedliłeś w miejscowościach Samarii, nie znają obrzędu Boga tego kraju. I nasyłał na nich lwy, które ich zabijają, ponieważ nie znają oni obrzędu Boga kraju. Wtedy król asyryjski przykazał: Zaprowadźcie tam jednego z kapłanów, których stamtąd zabraliście do niewoli. Niech idzie i mieszka tam, i naucza ich obrzędu Boga tego kraju!

Wtedy jeden z kapłanów, których zabrano do niewoli z Samarii, odszedł i zamieszkał w Betel, i pouczał ich, jak mają oddawać cześć Panu. Każdy naród tworzył sobie własnych bogów i stawiał ich w świątyniach wyżynnych, które zbudowali Samarytanie każdy naród w tych miejscowościach, w których mieszkał. Mianowicie: ludzie z Babilonu ulepili Sukkot Benota, ludzie z Kuta ulepili Nergala, ludzie z Chamat, ulepili Aszima, Awwici ulepili Nibchaza i Tartaka, Sefarwaici zaś palili swoje dzieci w ogniu na cześć Adrameleka i Anammeleka bogów Sefarwaim. Cztili również Pana, lecz spomiędzy swoich ustanowili sobie kapła-

nów na wyżynach, którzy sprawowali dla nich obrzędy w świątyniach wyżynnych.

Czcili Pana i zarazem służyli bożkom swoim według zwyczajów ludów, z których krain zostali przesiedleni. Jeszcze do dzisiejszego dnia postępują według starych zwyczajów. Nie czczą Pana i nie postępują według Jego postanowień i nakazów, według Prawa i polecenia, jakie Pan dał synom Jakuba, któremu nadał imię Izrael.

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSORYJNY: Ps 139,2-12

Panie, przenikasz mnie i znasz

Refren: Znasz, dobry Panie, wszystkie me pragnienia.

Panie, Ty mnie przenikasz i znasz,

Ty wiesz, kiedy siadam i wstaję,

z daleka dostrzegasz moje zamiary.

Widzisz, kiedy chodzę i odpoczywam,

znane są Ci wszystkie moje drogi.

Refren: Znasz, dobry Panie, wszystkie me pragnienia.

Zanim jeszcze słowo pojawi się na moich ustach,

Ty, Panie, znasz je w całości.

Ze wszystkich stron mnie otaczasz

i kładziesz na mnie swoją rękę.

Twoja wiedza o mnie jest zadziwiająca,

zbyt wzniosła, bym jej dosięgnął.

Refren: Znasz, dobry Panie, wszystkie me pragnienia.

Gdzie się oddalę przed Twoim duchem,

dokąd ucieknę przed Twoim obliczem?

Choćbym wstąpił do niebios, tam jesteś,

choćbym leżał w Szeolu – i tam będziesz

Refren: Znasz, dobry Panie, wszystkie me pragnienia.

Choćbym skrzydła zabrał jutrzence

i zamieszkał na końcu morza,
tam też poprowadzi mnie Twoja ręka
i podtrzyma mnie Twoja prawica.

Refren: Znasz, dobry Panie, wszystkie me pragnienia.
Gdybym powiedział: Niech mnie ogarnie ciemność,
niech światło wokół mnie stanie się nocą,
to nawet ciemność nie skryje mnie przed Tobą,
noc zaś jak dzień zajaśnieje,
bo ciemność jest dla Ciebie jak światło.

Refren: Znasz, dobry Panie, wszystkie me pragnienia.

CZYTANIE II: Rz 7,1-4

Dzięki ciału Chrystusa umarliście dla Prawa

Czytanie z Listu świętego Pawła Apostoła do Rzymian

Czy nie wiecie, bracia – mówię przecież do znających prawo – że prawo panuje nad człowiekiem, dopóki on żyje? Zamężna kobieta bowiem jest przez prawo związana z żyjącym mężem. Jeśli zaś jej mąż umrze, jest uwolniona od prawa, które połączyło ją z mężem. Gdyby jednak za życia męża związała się z innym mężczyzną, będzie nazwana cudzołożnicą. Jeśli natomiast jej mąż umrze, wolna jest od tego prawa, tak że nie będzie cudzołożnicą, jeśli związałaby się z innym mężczyzną. Podobnie, moi bracia, wy również zostaliście uśmierceni dla Prawa przez ciało Chrystusa, by związać się z innym, z Tym wskrzeszonym z martwych, abyśmy przynieśli owoce Bogu.

Oto słowo Boże

Alleluja, alleluja, alleluja.

Słowo Twoje, Panie, jest prawdą,
uświęć nas w prawdzie.

Alleluja, alleluja, alleluja.

EWANGELIA: J 4,16-18*Nie mam męża***Słowa Ewangelii według świętego Jana**

[Jezus] Poleciał [Samarytance]: Idź, zawołaj swojego męża i przyjdź tutaj. Kobieta oznajmiła: Nie mam męża. Powiedział jej Jezus: Dobrze powiedziałeś: Nie mam męża. Miałeś bowiem pięciu mężów, a ten, z którym teraz jesteś, nie jest twoim mężem. Zgodnie z prawdą to powiedziałaś.

Oto słowo Pańskie**KOMENTARZ**

Jezus prosi Samarytankę, by zawołała męża (J 4,6). Kobieta odpowiada: „Nie mam męża”. Tematem rozmowy staje się teraz jej życie osobiste. Jezus doskonale wie, że kobieta miała pięciu mężów, a mężczyzna, z którym teraz żyje, nie jest jej mężem. Docenia jednak szczerłość rozmówczyni.

Kiedy zastanawiamy się nad tą historią, w naturalny sposób rodzą się pytania. Czy to mężowie Samarytanki występowali o rozwód? A jeśli tak, to z jakiego powodu? Czy może Samarytanka była wdową? Czy miała dzieci? Jezusa jednak interesuje coś innego. On zna powikłąną sytuację życiową kobiety ale pozostaje otwarty na nią samą, chce się z nią rzeczywiście spotkać i odmienić jej życie. Otwartość Jezusa sprawia, że zmienia się też postawa Samarytanki wobec Niego. W tym momencie bariery wynikające z różnic kulturowych i religijnych przestają być istotne. Zostają odsunięte, by powstała przestrzeń dla czegoś o wiele ważniejszego: dla spotkania pełnego zaufania. Zachowanie Jezusa pozwala nam inaczej spojrzeć na nasze uprzedzenia, na to, że posługując się stereotypami, dopuszczamy do oczerniania i marginalizacji kobiet, na naszą nieufność wobec inności, której pozwalamy stawać na drodze poszukiwanej przez nas jedności. Cała opisana przez Ewangelistę Jana scena przy studni budzi nadzieję, że otwartość i dialog pomogą przezwyciężyć antagonizmy i wrogość wobec innych.

TEMATY DO REFLEKSJI

- Jakie patologie niszczą nasze rodziny i społeczności?
- Jakie miejsce zajmują i jaką rolę odgrywają kobiety w naszych Kościołach?
- Co mogą zrobić Kościoły, aby zapobiegać przemocy i przewyciężyć przemoc wobec kobiet?

MODLITWA

O Ty, który jesteś ponad wszystkim,
jakim imieniem możemy się do Ciebie zwracać?
Jaką pieśń Ci zaśpiewać?
Nie wyrazi Cię żadne słowo.
Jaki duch jest w stanie Cię objąć?
Nie potrafi Cię zrozumieć żaden rozum.
Ciebie jednego nie da się opisać;
wszystko, co powiedziano, pochodzi od Ciebie.
Ty jeden jesteś niepoznawalny;
wszystko, co zostało pomyślane, pochodzi od Ciebie.
Wszystkie stworzenia świadczą o Tobie,
te, które mówią, i te, które są nieme.
Każdy Cię pragnie, każdy do Ciebie wzdycha i za Tobą podąża.
Wszystko, co istnieje, do Ciebie się modli,
i każde stworzenie, które może kontemplować Twój wszechświat,
wnosi do Ciebie hymn serca.
Miej litość dla nas, Ty, który jesteś za wszystkim.
Jakim imieniem możemy się do Ciebie zwracać?
Amen.

(przypisywana Grzegorzowi z Nazjanzu)

DZIEŃ CZWARTY – środa, 21 stycznia 2015 r.

PRZEŁOM

Potem kobieta zostawiła swój dzban (J 4,28)

CZYTANIE I: Rdz 11,31-12,4

Bóg obiecuje uczynić z Abrama wielki naród i mu błogosławić

Czytanie z Księgi Rodzaju

Terach, wzięwszy z sobą swego syna Abrama, Lota – syna Harana, czyli swego wnuka, i Saraj, swą synową, żonę Abrama, wyruszył z nimi z Ur chaldejskiego, aby się udać do kraju Kanaan. Gdy jednak przyszli do Charanu, osiedlili się tam. Terach doczekał dwustu i pięciu lat życia i zmarł w Charanie.

Pan rzekł do Abrama: «Wyjdź z twojej ziemi rodzinnej i z domu twego ojca do kraju, który ci ukażę. Uczynię bowiem z ciebie wielki naród, będę ci błogosławił i twoje imię rozślawię: staniesz się błogosławieństwem. Będę błogosławił tym, którzy ciebie błogosławić będą, a tym, którzy tobie będą złorzeczyli, i ja będę złorzeczył. Przez ciebie będą otrzymywały błogosławieństwo ludy całej ziemi».

Abram udał się w drogę, jak mu Pan rozkazał, a z nim poszedł i Lot. Abram miał siedem-dziesiąt pięć lat, gdy wyszedł z Charanu.

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSORYJNY: Ps 23

Pan jest moim pasterzem

Refren: Prowadź mnie, Panie, według Twego słowa.

Pan jest moim pasterzem

i nie brak mi niczego.

Pozwala mi odpocząć na zielonych pastwiskach,

prowadzi mnie do wód spokojnych,
pokrzepia moją duszę.
Prowadzi mnie właściwymi ścieżkami
przez wzgląd na swoje Imię.

Refren: Prowadź mnie, Panie, według Twego słowa.
Lecz choćbym nawet szedł doliną cienia śmierci,
zła się nie ulęknę, bo Ty jesteś ze mną.
Twoja łaska i kij pasterski
są mi pocieszeniem.

Refren: Prowadź mnie, Panie, według Twego słowa.
Stół dla mnie zastawiasz na oczach moich wrogów,
namaszczasz mi głowę olejkim,
mój kielich się przelewa.
Z pewnością dobroć i łaska za mną podążą
przez wszystkie dni mego życia
i przez długi czas zamieszkam w domu Pana.

Refren: Prowadź mnie, Panie, według Twego słowa.

CZYTANIE II: Dz 10,9-20

Nie nazywaj nieczystym tego, co Bóg oczyścił

Czytanie z Dziejów Apostolskich

Następnego dnia, gdy byli w drodze i zbliżali się do miasta, Piotr około godziny szóstej wszedł na dach, aby się pomodlić. Potem odczuł głód i chciał coś zjeść. Gdy przygotowywali mu posiłek, miał widzenie. Zobaczył niebo otwarte i jakiś zstępujący przedmiot, jakby wielkie płótno, które opuszczano za cztery końce ku ziemi. Były w nim wszelkie zwierzęta czworonożne, płazy i ptaki. I usłyszał głos: Wstań Piotrze, zabijaj i jedz! Piotr jednak odpowiedział: O nie, Panie! Nigdy jeszcze nie jadłem nic skalanego i nieczystego. A głos znowu, po raz drugi, oznajmił: Nie nazywaj skalanym tego, co Bóg oczyścił. Powtórzyło się to trzy razy i natychmiast ten przedmiot został wzięty do nieba.

Podczas gdy Piotra dręczyła jeszcze niepewność, co mogłoby oznaczać to widzenie, ludzie wysłani przez Korneliusza dopytali się o dom Szymona i stanęli przed bramą. Następnie pytali głośno, czy przebywa tutaj Szymon, zwany Piotrem. Kiedy Piotr rozmyślał jeszcze nad widzeniem, Duch powiedział do niego: Poszukuje cię trzech ludzi. Wstań więc, zejdź i idź z nimi bez wahania, bo Ja ich posłałem.

Oto słowo Boże

Alleluja, alleluja, alleluja.

Bóg wezwał nas przez Ewangelię,
abyśmy dostąpili chwały naszego Pana Jezusa Chrystusa.

Alleluja, alleluja, alleluja.

EWANGELIA: J 4,27-29a

Kobieta zostawiła swój dzban

Słowa Ewangelii według świętego Jana

Przyszli [...] uczniowie [Jezusa] i dziwili się, że rozmawia z kobietą. Nikt jednak nie zapytał: Czego chcesz od niej? lub: Dlaczego z nią rozmawiasz? Wtedy kobieta pozostawiła dzban, poszła do miasta i powiedziała ludziom: Idźcie, zobaczcie człowieka, który powiedział mi wszystko, co uczyniłam.

Oto słowo Pańskie

KOMENTARZ

Spotkanie Jezusa z Samarytanką pokazuje, że dialog z innym, obcym, nieznanym, może być życiodajny. Gdyby kobieta skrupulatnie przestrzegała norm obowiązujących w jej środowisku i kulturze, odeszłaby bez słowa, na widok Jezusa siedzącego przy studni. Tamtego dnia z jakiegoś powodu postąpiła wbrew przyjętym zasadom. Zarówno

ona, jak i Jezus przełamali schematy i pokazali nam, jak można budować nowe relacje.

Pod wpływem słów Jezusa kobieta pozostawia swój dzban. Oznacza to, że może ona pójść dalej bez dotychczasowych obciążeń i nie da się już zamknąć w roli narzuconej jej przez społeczeństwo. W ten sposób Samarytanka staje się pierwszą misjonarką głoszącą, że Jezus jest Mesjaszem. „Przełamanie się” i „przełamanie” utartych schematów jest konieczne, by wzrastać, stawać się mądrzejszymi i silniejszymi w wierze.

Pozostawienie dzbanu wskazuje też, że Samarytanka dostrzegła większy dar, większe dobro niż woda, po którą przyszła. Ten bezcenny dar ofiarowuje jej Jezus, obcy, żydowski wędrowiec.

Trudno jest oceniać wartość, uznać za dobre czy nawet za święte to, co jest nam nieznane i co należy do kogoś innego. A jednak uznanie darów, którymi dysponują inni, za coś dobrego i świętego, jest konieczne, jeśli chcemy poczynić dalsze kroki w stronę poszukiwanej przez nas widzialnej jedności.

TEMATY DO REFLEKSJI

- Spotkanie z Jezusem pozwala nam pozostawić przy studni nasze dzbany na wodę. Co dla nas jest takim dzbanem?
- Jakie są główne trudności, które przeszkadzają nam to uczynić?

MODLITWA

Boże pełen miłości,
pomagaj nam uczyć się od Jezusa i Samarytanki,
że spotkanie z innymi otwiera przed nami nowe horyzonty łaski.
Pomagaj nam pokonywać nasze ograniczenia i podejmować nowe wyzwania.

Pomagaj nam wychodzić poza lęk w podążaniu za wezwaniem Twojego Syna.

Prosimy o to w imię Jezusa Chrystusa. Amen.

DZIEŃ PIĄTY – czwartek, 22 stycznia 2015 r.

POMOC

Nie masz czerpaka, a studnia jest głęboka (J 4,11)

CZYTANIE I: Rdz 46,1-7

Bóg mówi Jakubowi, żeby się nie bał iść do Egiptu

Czytanie z Księgi Rodzaju

Izrael wyruszył w drogę z całym swym dobytkiem. A gdy przybył do Beer Szeby, złożył ofiarę Bogu ojca swego, Izaaka. Bóg zaś w widzeniu nocnym tak odezwał się do Izraela: «Jakubie, Jakubie!» A gdy on odpowiedział: «Oto jestem», rzekł do niego: «Jam jest Bóg, Bóg ojca twego. Idź bez obawy do Egiptu, gdyż uczynię cię tam wielkim narodem. Ja pójdę tam z tobą i Ja stamtąd cię wyprowadzę, a Józef zamknie ci oczy».

Potem Jakub wyruszył z Beer Szeby. Synowie Izraela umieścili ojca swego, Jakuba, swe dzieci i żony na wozach, które faraon przysłał dla przewiezienia ich. Zabrali też swe trzody i swój dobytek, który nabyli w Kanaanie. Tak przybył Jakub do Egiptu wraz z całym potomstwem: wziął z sobą do Egiptu synów, wnuków, córki i wnuczki – całe swe potomstwo.

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSORYJNY: Ps 133 [132],2-3

Jak dobrze jest, gdy bracia mieszkają razem w jedności

Refren: Pan błogosławi mieszkającym w zgodzie.
O, jak to dobrze i miło,
gdy bracia w zgodzie mieszkają!

Jest to jak wyborny olejek na głowie,
co spływa na brodę, na brodę Aarona,
co spływa na skraj jego szaty.

Refren: Pan błogosławi mieszkającym w zgodzie.

Jest to jak rosa Hermonu,
która opada na wzgórze Syjonu.

Tam bowiem Pan zsyła błogosławieństwo
i życie na wieki.

Refren: Pan błogosławi mieszkającym w zgodzie.

CZYTANIE II: Dz 2,1-11

Dzień Pięćdziesiątnicy

Czytanie z Dziejów Apostolskich

Kiedy nadszedł dzień Pięćdziesiątnicy, znajdowali się wszyscy razem na tym samym miejscu. Nagle powstał z nieba szum, jakby wiejącego silnego wiatru, i napełnił cały dom, w którym przebywali. Ukazały się im też języki jakby z ognia, które się rozdzielały i na każdym z nich spoczął jeden. Wszyscy zostali napełnieni Duchem Świętym i zaczęli mówić innymi językami, tak jak im Duch pozwalał mówić.

Przebywali wtedy w Jeruzalem pobożni Żydzi ze wszystkich narodów pod niebem. Kiedy więc powstał ten szum, tłum zgromadził się i zdumiał, bo każdy słyszał, jak przemawiali w jego własnym języku. Byli zaskoczeni, dziwili się i pytali: Czy ci wszyscy, którzy przemawiają, nie są Galilejczykami? Jak więc każdy z nas słyszy swoją mowę ojczystą? Partowie, Medowie, Elamici, mieszkańcy Mezopotamii, Judei, Kapadocji, Pontu, Azji, Frygii, Pamfilii, Egiptu, tych części Libii, które leżą blisko Cyreny, przybysze z Rzymu, Żydzi oraz prozelici, Kreteńczycy i Arabowie – słyszymy ich, jak w naszych językach głoszą wielkie dzieła Boga.

Oto słowo Boże

Alleluja, alleluja, alleluja.

Usiłujcie zachować jedność Ducha dzięki więzi, jaką jest pokój,
bo zostaliście wezwani do jednej nadziei, jaką daje wasze powołanie.

Alleluja, alleluja, alleluja.**EWANGELIA: J 4,10-11**

Nie masz czerpaka, a studnia jest głęboka

Słowa Ewangelii według świętego Jana

Jezus [...] oznajmił [Samarytance]: Gdybyś znała dar Boga i wiedziała, kim jest Ten, który do ciebie mówi: Daj mi pić, ty poprosiłabyś Go, a dałby Ci wodę żywą. Odpowiedziała Mu kobieta: Panie, nie masz czerpaka, a studnia jest głęboka. Skąd więc masz wodę żywą?

Oto słowo Pańskie**KOMENTARZ**

Jezus potrzebował pomocy. Po długim marszu, wyczerpany upałem czuje zmęczenie, głód i pragnienie (J 4,6). Jest przybyszem przechodzącym przez obce terytorium, a studnia, z której chętnie by się napił, należy do niechętnych Żydom Samarytan. Jakby tego było mało – nie ma nawet czerpaka, którym mógłby zaczerpnąć wodę ze studni. Żeby się napić, potrzebuje pomocy przybyłej do studni kobiety: każdy potrzebuje pomocy!

Wielu chrześcijan uważa, że tylko oni znają odpowiedzi na wszystkie pytania i że nie potrzebują niczyjej pomocy. Wiele tracimy, jeśli podzielamy taki pogląd. Nikt z nas nie potrafi sam osiągnąć dna studni Bożej prawdy i wyzwania wiary, nikt nie potrafi sam wnikać w głębię Bożej tajemnicy. Nie możemy tego zrobić w odosobnieniu. Potrzebujemy pomocy naszych siostr i braci w Chrystusie. Dopiero po otrzymaniu od nich pomocy będziemy mogli sięgać głębi tajemnicy Boga.

Niezależnie od Kościoła, do którego należymy, wszyscy zgadzamy się, że Bóg jest tajemnicą, której nie potrafimy pojąć. Wiemy też, że żadna wspólnota nie dysponuje pełnią środków pozwalających zaczerpnąć wodę z Bożej studni. Potrzebujemy wody, potrzebujemy pomocy. Im bardziej wzrastamy w jedności, im szerzej dzielimy się dostępnymi nam czerpakami, tym głębiej sięgamy do studni Boga.

Rodzime brazylijskie tradycje uczą nas korzystania z mądrości starszych, łącząc ją jednocześnie z ciekawości i niewinności dzieci. Gdy jesteśmy gotowi zaakceptować to, że naprawdę potrzebujemy się nawzajem, stajemy się otwarci i łatwiej jest nam uczyć się od innych. W ten sposób otwiera się dla nas królestwo Boże (Mt 18,3). Musimy robić to, co zrobił Jezus. Musimy odważyć się wkroczyć na obcą ziemię, gdzie staniemy się przybyszami. Przybysz poznaje miejscowe zwyczaje, uczy się lokalnych praw i zasad współżycia. My jako przybysze mamy okazję uczyć się od tych, którzy patrzą z innej perspektywy, zwracają uwagę na inne rzeczy, mają odmienne doświadczenia. Poznanie tego, co mają do zaoferowania inni, nie tylko czyni nas bogatszymi, ale również przybliża do lepszego rozumienia Bożej woli i miłości.

TEMATY DO REFLEKSJI

- Czy pamiętacie sytuacje, w których wasz Kościół pomógł innemu Kościołowi lub uzyskał pomoc od innego Kościoła?
- Czy jest coś, co powstrzymuje wasz Kościół przed przyjmowaniem pomocy od innego Kościoła? Jak to można przezwyciężyć?

MODLITWA

Boże, źródło wody żywej,
pomagaj nam zrozumieć,
że im więcej kawałków naszych lin połączymy,
tym głębiej nasze czerpaki sięgną w Twoje boskie wody!
Otwórz nam oczy na prawdę, że dary innych

są wyrazem Twojej niezgłębionej tajemnicy.
I spraw, abyśmy usiedli razem przy studni,
by pić z Twojej wody,
która jest dla nas źródłem jedności i pokoju.
Prosimy o to w imię Twojego Syna Jezusa Chrystusa,
który poprosił Samarytankę, żeby dała Mu pić.
Amen.

DZIEŃ SZÓSTY – piątek, 23 stycznia 2015 r.

DAR

*Jezus powiedział: „Woda, którą Ja mu dam,
stanie się w nim źródłem wody wytryskającej ku życiu wiecznemu
(J 4,14)*

CZYTANIE I: Wj 2,15-22

Mojżesz przy studni Madianitów

Czytanie z Księgi Wyjścia

[...] Faraon [...] usiłował stracić Mojżesza. Uciekł więc Mojżesz przed faraonem i udał się do kraju Madian, i zatrzymał się tam przy studni. A kapłan Madianitów miał siedem córek. Przyszły one, naczepały wody i napełniły koryta, aby napoić owce swego ojca. Ale nadeszli pasterze i odpędzili je. Mojżesz wtedy powstał, wziął je w obronę i napoił ich owce.

Agdy wróciły do Reuela, ojca swego, zapytał je: «Dlaczego wracacie dziś tak wcześnie?» Odpowiedziały: «Egipcjanin obronił nas przed pasterzami i naczepał też wody dla nas i napoił nasze owce». Rzekł wówczas do córek: «A gdzie on jest, i czemu pozostawiłyście tego człowieka? Zawołajcie go, aby pożywił się chlebem».

Mojżesz zgodził się zamieszkać u tego człowieka, a ten dał mu Seforę, córkę swą, za żonę. I urodziła mu syna, a on dał mu imię Gerszom, bo mówił: «Jestem cudzoziemcem w obcej ziemi».

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSORYJNY: Ps 91 [90],1-6. 10-16

Pieśń tych, którzy znajdują schronienie u Pana

- Refren:** Pan mą ucieczką i moją obroną.
Kto pozostaje pod opieką Najwyższego,
kto przebywa w cieniu Wszechmogącego,
może powiedzieć do Pana: Moja ucieczko,
moja twierdzo, mój Boże, któremu ufam!
- Refren:** Pan mą ucieczką i moją obroną.
On bowiem wyzwoli cię z sidła ptasznika
i od zgubnej zarazy.
Znajdziesz schronienie pod Jego piórami,
gdy swoimi skrzydłami cię osłoni.
Jego wierność to puklerz i tarcza.
- Refren:** Pan mą ucieczką i moją obroną.
Nie będziesz się bał nocnej mary
ani za dnia lecącej strzały,
ani zarazy szerzącej się w mroku,
ani zagłady niszczącej w południe.
- Refren:** Pan mą ucieczką i moją obroną.
Zło ci się nie przydarzy,
nieszczęście nie zbliży się do twojego namiotu.
Rozkazał przecież swoim aniołom,
aby cię strzegli na wszystkich twoich drogach.
Będą cię nosić na rękach,
abyś nie zranił swej nogi o kamień.

Refren: Pan mą ucieczką i moją obroną.
Będiesz deptał po lwach i żmijach,
zdepczesz lwiątko i smoka.
Ocalę go, bo na Mnie polegął,
wywyższę go, bo poznał Moje imię.

Refren: Pan mą ucieczką i moją obroną.
Wysłucham go, gdy będzie Mnie wzywał,
będę z nim w nieszczęściu,
wybawię i obdarzę sławą.
Obdarzę go długim życiem
i ukazę mu swoje zbawienie.

Refren: Pan mą ucieczką i moją obroną.

CZYTANIE II: 1 J 4,16-21

Doskonała miłość usuwa lęk

Czytanie z Pierwszego Listu świętego Jana Apostoła

[Umiłowani,] My poznaliśmy miłość, którą Bóg ma do nas i jej zawierzyliśmy.

Bóg jest miłością: kto pozostaje w miłości, pozostaje w Bogu, a Bóg w nim. W ten sposób miłość osiąga w nas doskonałość, tak że mamy ufność na dzień sądu, bo w świecie jesteśmy podobni do Niego. W miłości nie ma lęku, ponieważ doskonała miłość usuwa lęk, gdyż lęk zakłada karę. Ten zaś, kto się lęka, nie jest doskonały w miłości. My miłujemy, bo On pierwszy nas umiłował. Jeżeli ktoś mówi, że miłuje Boga, a swojego brata nienawidzi, jest kłamcą. Ten przecież, kto nie miłuje swojego brata, którego widzi, nie może miłować Boga, którego nie widzi. I to bowiem przykazanie mamy od Niego, aby ten, kto miłuje Boga, miłował też swojego brata.

Oto słowo Boże

Alleluja, alleluja, alleluja.

Daj nam, Panie, wody żywej,
abyśmy już więcej nie pragnęli.

Alleluja, alleluja, alleluja.

EWANGELIA: J 4,11-15

Źródło wody wytryskującej ku życiu wiecznemu

Słowa Ewangelii według świętego Jana

Odpowiedziała [Jezusowi Samarytanki]: Panie, nie masz czerpaka, a studnia jest głęboka. Skąd więc masz wodę żywą? Czy Ty jesteś większy od naszego ojca Jakuba, który dał nam tę studnię, sam z niej pił, a także jego synowie i trzody? Jezus jej oznajmił: Każdy, kto pije tę wodę, znowu będzie pragnął. Kto zaś będzie pił wodę, którą Ja mu dam, nigdy więcej nie będzie pragnął, ale woda, którą mu dam, stanie się w nim źródłem wody wytryskującej ku życiu wiecznemu. Kobieta powiedziała do Niego: Panie, daj mi tę wodę, abym więcej nie pragnęła i nie przychodziła tu czerpać.

Oto słowo Pańskie

KOMENTARZ

Dialog rozpoczęty prośbą Jezusa o wodę staje się po jakimś czasie rozmową, w której to Jezus obiecuje wodę. Obietnica dotyczy wody, która stanie się „źródłem tryskającym ku życiu wiecznemu”. Ewangelia Jana wspomina też inną scenę, w której Jezus prosi o coś do picia. To scena ukrzyżowania. „Pragnę” – mówi Jezus tuż przed śmiercią. Gdy jeden z żołnierzy przebił bok Jezusa, z boku wypłynęła krew i woda (por. J 19,28.34). Sam Jezus staje się obiecany źródłem wody żywej. Tę wodę życia otrzymujemy od Jezusa w czasie chrztu. Ten dar – obietnica życia wiecznego – tryska w nas, abyśmy dzielili się nim z innymi.

Oto świadectwo brazylijskiej kobiety, które ilustruje działanie daru żywej wody w człowieku: Siostra Romi, pielęgniarka z Campo Grande, była pastorem w jednej ze wspólnot zielonoświątkowych. Pewnej niedzielnej nocy, gdy Romi przebywała sama w swej chałupce, wywodząca się z ludności tubylczej szesnastoletnia dziewczyna o imieniu Semei urodziła w sąsiedztwie chłopczyka. Nastolatkę znaleziono leżącą na podłodze i silnie krwawiącą. Siostra Romi zabrała ją do szpitala. Odszukano rodzinę Semei, ale nikt z krewnych nie chciał zaopiekować się dziewczyną. Mimo panujących w Campo Grande uprzedzeń w stosunku do autochtonów, siostra Romi zabrała Semei i jej dziecko do swojego skromnego domku. Jej wielkoduszność wywołała podobne reakcje u sąsiadów. Kiedy Semei chorowała, inna świeżo upieczona mama, katoliczka o imieniu Veronica, karmiła jej dziecko piersią. Po pewnym czasie Semei przeprowadziła się wraz z synem z miasta na wieś. Nie zapomniała jednak dobroci siostry Romi i jej sąsiadów.

Woda życia ofiarowana podczas chrztu, stała się w siostrze Romi tryskającym źródłem miłości, która pozwoliła ocalić życie Semei i jej dziecku. Ta sama woda chrztu stała się też źródłem, zrojem wytryskującym ku życiu u sąsiadów siostry Romi. Woda chrztu, wytryskująca ku życiu, jest ekumenicznym świadectwem chrześcijańskiej miłości w działaniu i przedsmakiem życia wiecznego, które obiecuje Jezus.

Konkretne gesty czynione przez zwyczajnych ludzi są tym, czego potrzebujemy, by wzrastać w braterstwie. Dają one świadectwo Ewangelii i mają znaczenie dla relacji ekumenicznych.

TEMATY DO REFLEKSJI

- Jak rozumiesz słowa Jezusa, że przez Niego możemy stać się „źródłem wody wytryskującej ku życiu wiecznemu” (J 4,14)?
- Czy dostrzegasz, kiedy chrześcijanie stają się źródłami wody żywej dla ciebie i dla innych?
- W jakich sytuacjach Kościoły powinny mówić jednym głosem, aby być źródłami wody żywej?

MODLITWA

Trójjedyny Boże,
czyń nas świadkami Twojej miłości.

Udziel nam łaski, byśmy stawali się narzędziami sprawiedliwości,
pokoju i solidarności.

Niech Twój Duch inspiruje nas do konkretnych działań,
które prowadzą do jedności.

Pomóż nam pokonywać uprzedzenia wobec innych, by okazać im
miłość i troskę.

Modlimy się o to w imię Jezusa Chrystusa w jedności Ducha Świętego.
Amen.

DZIEŃ SIÓDMY – sobota, 24 stycznia 2015 r.

WSPÓLNOTA
Daj Mi pić (J 4,7)

CZYTANIE I: Lb 20,1-11

Izraelici w Meriba

Czytanie z Księgi Liczb

W pierwszym miesiącu przybyła cała społeczność Izraelitów na pustynię Sin. Lud zatrzymał się w Kadesz; tam też umarła i tam została pogrzebana Miriam.

Gdy zabrakło społeczności wody, zeszli się przeciw Mojżeszowi i Aaronowi. I kłócił się lud z Mojżeszem, wołając: Lepiej by było, gdybyśmy zginęli, jak i bracia nasi, przed Panem. Czemuście wyprowadzili zgromadzenie Pana na pustynię, byśmy tu razem z naszym bydłem zginęli? Dlaczegoście wywiedli nas z Egiptu i przyprowadzili na to nędzne miej-

sce, gdzie nie można siać, nie ma drzew figowych ani winorośli, ani drzewa granatowego, a nawet nie ma wody do picia?

Mojżesz i Aaron odeszli od tłumu i skierowali się ku wejściu do Namiotu Spotkania. Tam padli na twarz, a ukazała się im chwała Pana. I przemówił Pan do Mojżesza: Weź laskę i zbierz całe zgromadzenie, ty wspólnie z bratem twoim Aaronem. Następnie przemów w ich obecności do skały, a ona wyda z siebie wodę. Wyprowadź wodę ze skały i daj pić ludowi oraz jego bydłu.

Stosownie do nakazu zabrał Mojżesz laskę sprzed oblicza Pana. Następnie zebrał Mojżesz wraz z Aaronem zgromadzenie przed skałą i wtedy rzekł do nich: Słuchajcie, wy buntownicy! Czy potrafimy z tej skały wyprowadzić dla was wodę? Następnie podniósł Mojżesz rękę i uderzył dwa razy laską w skałę. Wtedy wypłynęła woda tak obficie, że mógł się napić zarówno lud, jak i jego bydło.

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSORYJNY: Ps 119,10-20

Słów Twoich nie zapomnę

Refren: Wielkich dzieł Boga nie zapominajmy.
Poszukuję Ciebie całym sercem
– nie pozwól mi odejść od Twoich przykazań!
Twoje słowa zachowuję w sercu,
abym przeciwko Tobie nie grzeszył.

Refren: Wielkich dzieł Boga nie zapominajmy.
Błogosławiony jesteś, Panie,
naucz mnie swoich ustaw!
Moimi wargami opowiadam
o wszystkich wyrokach ust Twoich.

Refren: Wielkich dzieł Boga nie zapominajmy.
Bardziej się cieszę z Twoich wskazań

niż z ogromnego bogactwa.
Pragnę rozważać Twe nakazy,
zważać na Twoje ścieżki.

Refren: Wielkich dzieł Boga nie zapominajmy.
Raduję się Twoimi ustawami,
Twoich słów nie zapomnę.
Okaż dobro swojemu słudze,
abym żył i Twoich słów przestrzegał.

Refren: Wielkich dzieł Boga nie zapominajmy.
Otwórz mi oczy,
abym mógł oglądać cuda Twojego Prawa.
Na ziemi jestem tylko gościem,
nie kryj przede mną swoich przykazań!
Moja dusza wciąż omdlewa
z tęsknoty za Twoimi wyrokami.

Refren: Wielkich dzieł Boga nie zapominajmy.

CZYTANIE II: Rz 15,2-7

A Bóg... niech sprawi, abyście wzorem Chrystusa te same uczucia żywili do siebie

Czytanie z Listu świętego Pawła Apostoła do Rzymian

Niech każdy z nas stara się podobać bliźniemu dla dobra, ku zbudowaniu. Chrystus przecież nie miał upodobania w sobie samym, ale jak napisano: *Na Mnie spadły urągania tych, którzy Tobie urągają*. A co niegdyś zostało napisane, napisano dla naszego pouczenia, abyśmy przez wytrwałość i zachętę płynącą z Pism, trwali w nadziei.

Bóg zaś, który jest źródłem wytrwałości i pociechy, niech sprawi, abyście między sobą to samo myśleli, zgodnie z wolą Chrystusa Jezusa, abyście jednomyślnie, jednym głosem wielbili Boga i Ojca naszego Pana, Jezusa Chrystusa. Dlatego przygarniajcie siebie nawzajem tak, jak i Chrystus przygarnął was ku chwale Boga.

Oto słowo Boże

Alleluja, alleluja, alleluja.

Przygarniajcie siebie nawzajem

tak, jak i Chrystus przygarnął was ku chwale Boga.

Alleluja, alleluja, alleluja.**EWANGELIA: J 4,5-7**

Daj mi pić

Słowa Ewangelii według świętego Jana

[Jezus] Zbliżał się do pewnego miasta w Samarii, zwanego Sychar, blisko pola, które Jakub dał swemu synowi Józefowi. A była tam studnia Jakuba. Jezus więc utrudzony drogą usiadł przy niej. Było to około godziny szóstej. Wtedy zbliżyła się kobieta, Samarytanka, aby zaczerpnąć wody. Jezus powiedział do niej: Daj mi pić!

Oto słowo Pańskie**KOMENTARZ**

Jako chrześcijanie musimy być pewni, że spotkanie się i wymiana doświadczeń z innymi, nawet bardzo odmiennymi tradycjami religijnymi, może nas przemienić i pomóc nam sięgać w głąb studni, by zaczerpnąć z niej wody. Otwierając się na innych, otwieramy się jednocześnie na „cuda Boże”, które głosimy.

Kiedy po wyjściu z Egiptu lud Boży znalazł się na pustyni w pobliżu Refidim, zabrakło mu wody. Spragnieni Izraelici prosili Mojżesza: „Daj nam pić”. Mojżesz zwrócił się wtedy do Boga, a Bóg sprawił, że gdy Mojżesz uderzył laską w skałę, ze skały wypłynęła woda (por. Wj 17,1-6). Tutaj Bóg posłużył się Mojżeszem. W tekście z Ewangelii według świętego Jana prośba o wodę została spełniona dwukrotnie. Najpierw spragnionemu żydowskiemu wędrowcowi wodę podaje samarytańska kobieta, która powinna potraktować Go jak wroga. Następnie rolę się odwracają i to Samarytanka, nie zważając, że Jezus jest Żydem, prosi

Go, by dał jej wody żywej. Często w ten właśnie sposób Bóg odpowiada na nasze wołanie w potrzebie – powierza zadania osobom, których my nigdy o pomoc byśmy nie prosili. Musimy zatem przełamać się i zwrócić do nich z prośbą: „Daj mi pić”.

W języku ludu Guarany z Brazylii nie ma odpowiednika abstrakcyjnego terminu „religia”, ponieważ „religia” to coś, czego nie można oderwać od reszty życia. Wyrażenie *nande teko katu*, które uznaje się za ekwiwalent określenia „religia”, oznacza dosłownie „nasz dobry sposób bycia”. Zwrot jest charakterystyczny dla całego systemu kulturowego, w którym zawiera się też religia oraz sposób myślenia i bycia ludu Guarany (*teko*). „Nasz dobry sposób życia” odnosi się do wszystkiego, co pozwala udoskonalać i rozwijać społeczność (*teko katu*). „Nasz dobry sposób życia” ma wiele wspólnego z wczesnym chrześcijaństwem, które nazywane było „drogą” (Dz 9,2). Obie formuły wskazują, że musimy dążyć do osiągnięcia zgody i harmonii we wszystkich obszarach naszego życia.

TEMATY DO REFLEKSJI

- W jaki sposób twoje rozumienie i doświadczenie Boga zostało wzbogacone przez spotkanie z innymi chrześcijanami?
- Czego chrześcijańskie wspólnoty mogą się nauczyć z ludowej mądrości i od innych tradycji religijnych w twoim regionie?

MODLITWA

Boże życia, który troszczysz się o całe stworzenie
i wzywasz nas do sprawiedliwości i pokoju,
spraw, aby nasze bezpieczeństwo nie wynikało z używania broni,
ale opierało się na wzajemnego szacunku.
Niech nasza siła nie bierze się z przemocy, ale z miłości.
Niech nasze bogactwo nie przejawia się w pieniądzu, ale w dzieleniu się.
Niech naszej drogi nie wyznacza ambicja, ale sprawiedliwość.

Niech nasze zwycięstwo nie opiera się na zemście, ale na przebaczeniu.
Niech nasza jedność nie bierze się z dążenia do dominacji,
ale z wiernego wypełniania Twojej woli.
Spraw, abyśmy otwarci i pełni ufności bronili godności całego stworzenia,
dzieląc się, dzisiaj i zawsze, chlebem i wodą solidarności,
sprawiedliwości i pokoju.
Prosimy o to w imię Jezusa, Twojego świętego Syna,
który jako ofiara naszej przemocy jeszcze z wysokości krzyża
przebaczył nam wszystkim.
Amen.

DZIEŃ ÓSMY – niedziela, 25 stycznia 2015 r.

ŚWIADECTWO

Wielu (...) zaczęło w Niego wierzyć dzięki słowu kobiety (J 4,39)

CZYTANIE I: Wj 3,13-15

Mojżesz przy płonącym krzewie

Czytanie z Księgi Wyjścia

Mojżesz rzekł Bogu: «Oto pójde do Izraelitów i powiem im: Bóg ojców naszych posłał mnie do was. Lecz gdy oni mnie zapytają, jakie jest Jego imię, to cóż im mam powiedzieć?» Odpowiedział Bóg Mojżeszowi: «JESTEM, KTÓRY JESTEM». I dodał: «Tak powiesz synom Izraela: JESTEM posłał mnie do was». Mówił dalej Bóg do Mojżesza: «Tak powiesz Izraelitom: JESTEM, Bóg ojców waszych, Bóg Abrahama, Bóg Izaaka i Bóg Jakuba posłał mnie do was. To jest imię moje na wieki i to jest moje zawołanie na najdalsze pokolenia.

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSORYJNY: Ps 30 [29],2-13*Pan przywraca do życia*

Refren: Sławię Cię, Panie, bo mnie wybawiłeś.
Będę Cię, Panie, wysławiał, bo mnie wybawiłeś
i nie pozwoliłeś, by wrogowie śmiali się ze mnie.
Panie, mój Boże, wołałem do Ciebie,
a Ty mnie uzdrowiłeś.

Refren: Sławię Cię, Panie, bo mnie wybawiłeś.
Panie, wywiodłeś moja duszę z Szeolu,
pozwoliłeś mi wrócić do życia
spośród schodzących do grobu.
Śpiewajcie Panu, jego wierni,
przypominajcie o jego świętości.

Refren: Sławię Cię, Panie, bo mnie wybawiłeś.
Bo gniew Jego trwa tylko przez chwilę,
a Jego łaska – przez całe życie.
Choćby wieczorem płacz przyszedł,
ranek radość przyniesie.

Refren: Sławię Cię, Panie, bo mnie wybawiłeś.
Pewny pomyślności powiedziałem sobie:
nigdy się nie zachwieję!
Panie! W swej łaskawości
postawiłeś mnie na wysokiej górze,
ale kiedy zakryłeś twarz swoją,
ogarnęła mnie trwoga.

Refren: Sławię Cię, Panie, bo mnie wybawiłeś.
Do Ciebie wołam, Panie,
błagam mego Pana o miłosierdzie.
Jaki będzie pożytek z krwi mojej,
z mojego zejścia do grobu?

Refren: Sławię Cię, Panie, bo mnie wybawiłeś.

Czy proch Cie będzie wysławiał,
albo rozgłaszał Twą wierność?
Wysłuchaj, Panie, zmiłuj się nade mną,
Panie, bądź moim obrońcą!

Refren: Sławię Cię, Panie, bo mnie wybawiłeś.

Zamieniłeś w taniec moje narzekanie,
zdałeś ze mnie wór pokutny,
a opasałeś mnie radością,
by moja dusza Tobie śpiewała i nie milkła.
Panie, mój Boże, będę Cię wysławiał na wieki.

Refren: Sławię Cię, Panie, bo mnie wybawiłeś.

CZYTANIE II: Rz 10,14-17

Jak piękne stopy tych, którzy zwiastują dobrą nowinę!

Czytanie z Listu świętego Pawła Apostoła do Rzymian

Jak jednak mają wzywać Tego, w którego nie uwierzyli? Jak mają uwierzyć w Tego, którego nie usłyszeli? Jak mają usłyszeć bez tego, który by zwiastował? Jak zaś mieliby zwiastować, jeśliby nie zostali posłani? Tak, jak napisano: Jak piękne są nogi tych, którzy głoszą Dobrą Nowinę. Ale nie wszyscy okazali posłuszeństwo Ewangelii. Izajasz bowiem mówi: Panie, kto uwierzył w nasze zwiastowanie? Wiara przecież rodzi się ze słuchania, ze słuchania Słowa Chrystusa.

Oto słowo Boże

Alleluja, alleluja, alleluja.

Wy jesteście moimi świadkami.

Idźcie i głoscie światu Ewangelię.

Alleluja, alleluja, alleluja.

EWANGELIA: J 4,39-42

Wielu (...) zaczęło wierzyć dzięki słowu kobiety

Słowa Ewangelii według świętego Jana

Wielu Samarytan z [...] miasta uwierzyło w [Jezusa] dzięki słowom kobiety, która świadczyła: Powiedział mi wszystko, co uczyniłam. Kiedy więc Samarytanie przyszli do Niego, prosili Go, aby u nich pozostał. I pozostał u nich dwa dni. A dzięki Jego słowom jeszcze więcej uwierzyło w Niego. Do kobiety zaś mówili: Już nie z powodu tego, co powiedziałaś, wierzymy. Sami bowiem usłyszeliśmy i wiemy, że On jest prawdziwie Zbawicielem świata.

Oto słowo Pańskie**KOMENTARZ**

Doświadczwszy przemiany serca; Samarytanka wraca do swojej społeczności w Sychar z radosną misją. Ogłasza mieszkańcom, że znalazła Mesjasza. „Dzięki słowu kobiety” (J 4,39) wielu uwierzyło, że Jezus jest oczekiwanym Mesjaszem. Siła świadectwa Samarytanki wynika z przemiany, która dokonała się w jej życiu dzięki spotkaniu z Jezusem. Otwierając się na obcego przybysza, kobieta rozpoznaje w Nim „źródło wody wytryskującej ku życiu wiecznemu” (J 4,14)

Misja jest kluczowym składnikiem chrześcijańskiego powołania. Każdy chrześcijanin jest wezwany do głoszenia imienia Pana. Papież Franciszek powiedział misjonarzom: „Gdziekolwiek pójdziecie, pamiętajcie, że Duch Boży zawsze trafia tam przed wami”. Misja nie jest prozelityzmem. Ci, którzy z wiarą głoszą świadectwo o Jezusie, podchodzą do innych z otwartością, gotowi do wzajemnego poznawania się i podejmowania dialogu opartego na miłości i szacunku dla odmienności.

Nasza misja musi obejmować zarówno głoszenie słowa, jak i dawanie świadectwa. Starajmy się żyć tym, co głosimy. Zmarły w 1999 r. brazylijski arcybiskup Helder Camara powiedział kiedyś, że wiele osób zostało ateistami, ponieważ rozczarowali ich chrześcijanie, którzy nie praktykowali

tego, co głosili. Świadeństwo Samarytanki doprowadziło wiele osób z jej miasteczka do wiary w Jezusa, ponieważ widoczna była spójność między jej słowami a tym, jak zaczęła żyć. Jeśli nasze słowo i świadectwo będą autentyczne, świat usłyszcy i uwierzy.

TEMATY DO REFLEKSJI

- Jaka jest zależność pomiędzy spójnością nauczania i życia misjonarza a podejmowaną przez niego misją?
- Czy znasz ludzi w swojej społeczności, których życie może być przykładem zachowania spójności słów i działań?

MODLITWA

Boże, Źródło żywej wody,
uczyn nas świadkami jedności zarówno przez nasze słowa,
jak i przez nasze czyny.
Pomóż nam zrozumieć, że nie jesteśmy właścicielami studni,
i daj nam mądrość przyjmowania z radością tej samej łaski,
którą obdarzasz innych.
Przemieniaj nasze serca i nasze życie,
abyśmy mogli być autentycznymi zwiastunami Dobrej Nowiny.
I prowadź nas zawsze do spotkania z innymi,
oraz do spotkania z Tobą.
Prosimy o to w imię Twojego Syna Jezusa Chrystusa,
w jedności Ducha Świętego.
Amen.

Część IV

MATERIAŁY POMOCNICZE

1. Modlitwa wiernych

- P** – Przewodniczący
L – Lektor (lektorzy)
Z – Zgromadzenie

WZÓR I

(opracowanie: Kościół Ewangelicko-Metodystyczny)

- P** – Panie, Boże Wszechmogący, w swoim Synu, Jezusie Chrystusie, przyszedłeś do nas i stałeś się człowiekiem. W Nim dałeś nam wzór do naśladowania, jak należy przezwyciężać bariery i uprzedzenia w codziennym życiu. Przez rozmowę przy studni z samarytańską kobietą wskazałeś na źródło prawdziwej wody życia. W ten sposób zburzyłeś mur naszych podziałów i wskazałeś na Siebie, jako miejsce, z którego płynie woda życia. Dlatego zgromadzeni tu z różnych Kościołów i wspólnot wyznaniowych za Samarytanką prosimy: Panie, daj nam tej wody i wysłuchaj, kiedy z ufnością kierujemy do Ciebie nasze prośby.

- L** – Módlmy się za wszystkich chrześcijan, by w coraz bardziej zlaicyzowanym świecie mieli odwagę do publicznego wyznawania swojej wiary, a swoim życiem, zgodnym z duchem Ewangelii, składali świadectwo swojej przynależności do Ciebie, który jesteś Wodą Życia. Ciebie prosimy:
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie.
-
- L** – Módlmy się za osoby pozbawione wolności ze względu na swoje przekonania społeczne lub polityczne, które żyją w cierpieniu i poniżeniu oraz za wszystkich przebywających na obczyźnie, z dala od bliskich i przyjaciół, bo w swojej ojczyźnie nie mogli znaleźć zatrudnienia, by uczciwie zapracować na godziwe życie. Ciebie prosimy:
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie.
-
- L** – Módlmy się o państwa dotknięte wojną lub znajdujące się pod okupacją, szczególnie prosimy o pokój na Bliskim Wschodzie i za naszą wschodnią granicą, za kraje wyniszczone walkami religijnymi, za skłócone społeczności, za wszystkich prześladowanych z powodu swoich przekonań religijnych, aby Chrystus, który jest Wodą Życia zaspokoił ich pragnienie i dał im pokój, radość i poczucie bezpieczeństwa. Ciebie prosimy:
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie.
-
- L** – Módlmy się o wyzwolenie ludzi z ciasnoty ich poglądów i niewłaściwych postaw religijnych, abyśmy wzrastając w wierze i miłości uczyli się braterstwa i prowadzenia wszystkich do studni wody żywej, przy której czeka na nas Chrystus i przy której jest miejsce dla każdego, kto pragnie się tej wody napić. Ciebie prosimy:
- Z** – Wysłuchaj nas, Panie.

- L** – Módlmy się za tych, którzy walczą o godność i równe prawa mężczyzn i kobiet. Niech obraz Boży będzie uszanowany w każdym człowieku: kobiecie, mężczyźnie i każdym dziecku. Ciebie prosimy:
- Z** – Wyśłuchaj nas, Panie.
- L** – Módlmy się za tych, którzy z woli Ducha Świętego są w sposób szczególny powołani do tego, aby być przewodnikami prowadzącymi ludzi do źródła wody żywej, którzy są pasterzami Ludu Bożego, zwierzchnikami wspólnot chrześcijańskich i wszystkich duchownych, aby byli wierni Ewangelii i potrafili zatracić się w służbie pojednania i miłości, by nigdy nie byli źródłem zgorszenia dla „małuczkich”, ale wzorem w naśladowaniu Jezusa Chrystusa, jako źródła, z którego tryska żywa woda wiecznego życia. Ciebie prosimy:
- Z** – Wyśłuchaj nas, Panie.
- P** – Panie i Boże nasz, pochylamy się przed Tobą w pokorze serc naszych i wspierając się wzajemnie w miłości podejmujemy próbę utrzymania naszej jedności w duchu i miłości w zgodzie z naszym wspólnym powołaniem.
- Wyrażamy skruchę ze względu na nasze podziały i zobowiązujemy się do wzajemnej współpracy na rzecz pojednania prosząc jednocześnie Ciebie: Dopomóż nam żyć tak, abyśmy przezwyciężali egoizm i arogancję, nienawiść i przemoc.
- Spraw, Panie, abyśmy pijąc Twoją wodę życia, mieli ustawiczne pragnienie jedności i wzajemnego zrozumienia. Daj nam zdolność do przebaczenia i umiejętność zapominania doznanych krzywd i noszonych uraz.
- Boże, uczyni nas owocnymi nosicielami nadziei, którą czerpiemy z Ewangelii i pomagaj nam spełniać z całą odpowiedzialnością

zadanie budowania jedności, którą nam powierzyłeś. Prosimy o to przez Jezusa Chrystusa, Pana i Odkupiciela naszego w mocy Ducha Świętego.

Z – Wysłuchaj nas, Panie.

WZÓR II

(opracowanie: Kościół Polskokatolicki)

P – Przyjmijmy Jezusowe wezwanie i skierujmy do Pana naszą modlitwę:

L – Módlmy się za nasze Kościoły, aby pamiętając o Jezusie – Dobrym Pasterzu – dbały o swoich wiernych. Ciebie prosimy:

Z – Wysłuchaj nas, Panie.

L – Módlmy się za biskupów, kapłanów i diakonów, aby głosząc Ewangelię dawali przykład pokory, służby i miłosierdzia. Ciebie prosimy:

Z – Wysłuchaj nas, Panie.

L – Módlmy się, aby chrześcijanie w żadnych okolicznościach życia nie wstydzi się świadectwa Jezusa Chrystusa. Ciebie prosimy:

Z – Wysłuchaj nas, Panie.

L – Módlmy się, aby chrześcijanie pomagali sobie w trudnych sytuacjach. Ciebie prosimy:

Z – Wysłuchaj nas, Panie.

L – Módlmy się za narody pogrążone w wojnach, aby już więcej brat nie podnosił ręki na brata. Ciebie prosimy:

Z – Wysłuchaj nas, Panie.

L – Módlmy się, aby chorzy, biedni, samotni doświadczyli mocy Boga i ludzkiej życzliwości. Ciebie prosimy:

Z – Wysłuchaj nas, Panie.

L – Módlmy się za zmarłych, aby w niebie oglądali Tego, którego na ziemi poznali przez wiarę. Ciebie prosimy:

Z – Wysłuchaj nas, Panie.

L – Módlmy się za nas tu obecnych, abyśmy całym sercem zawierzyli dobroci Boga. Ciebie prosimy:

Z – Wysłuchaj nas, Panie.

P – Boże Ojcze, w Tobie cała nasza nadzieja. Dopomóż nam wypełniać Ewangelię w codziennym życiu i coraz pełniej ją pojmować. Przez Chrystusa, Pana naszego.

Z – Wysłuchaj nas, Panie.

WZÓR III

(opracowanie: Kościół Prawosławny)

P – W pokoju do Pana módlmy się.

Z – Panie, zmiłuj się.

- L** – O pokój z wysokości i zbawienie dusz naszych, do Pana módlmy się.
- Z** – Panie, zmiłuj się.
- L** – O pokój całego świata, stałość świętych Bożych Kościołów i zjednoczenie wszystkich, do Pana módlmy się.
- Z** – Panie, zmiłuj się.
- L** – Za tę świątynię i za tych, którzy z wiarą, pobożnością i bojaźnią Bożą wchodzą do niej, do Pana módlmy się.
- Z** – Panie, zmiłuj się.
- L** – Za zwierzchników Kościołów, za czcigodne kapłaństwo, w Chrystusie diakonię, za całe duchowieństwo i lud oraz jedność Kościołów Bożych, do Pana módlmy się.
- Z** – Panie, zmiłuj się.
- L** – O zachowanie w opiece Bożej naszej ojczyzny, do Pana módlmy się.
- Z** – Panie, zmiłuj się.
- L** – Za to miasto, za wszystkie miasta i krainy, i za wszystkich wiernych żyjących w nich, do Pana módlmy się.
- Z** – Panie, zmiłuj się.
- L** – O dobrą pogodę, obfitość plonów ziemi i czasy spokojne, do Pana módlmy się.
- Z** – Panie, zmiłuj się.
- L** – Za żeglujących, podróżujących, chorych, cierpiących, uwięzionych oraz o ich wybawienie, do Pana módlmy się.
- Z** – Panie, zmiłuj się.

L – O wybawienie nas z wszelkiego utrapienia i niebezpieczeństwa, gniewu i podziału, do Pana módlmy się.

Z – Panie, zmiłuj się.

L – Wspomóż, zbaw, zmiłuj się i ochroń nas, Boże, łaską Twoją.

Z – Panie, zmiłuj się.

P – Panie Boże nasz, którego władza jest nieogarniona i chwała niedościgniona, którego miłosierdzie jest bez miary i przyjaźń do człowieka niewypowiedziana, Ty sam, Władco, w łaskawości Twojej wejrzyj na nas i na ten święty dom i daj nam i tym, którzy się z nami modlą, bogactwo miłosierdzia Twego i obfitość łask Twoich. Albowiem przynależy Tobie wszelka chwała, cześć i pokłon, Ojcu i Synowi, i Świętemu Duchowi, teraz i zawsze, i na wieki wieków.

Z – Amen.

WZÓR IV

(opracowanie: Kościół Rzymskokatolicki)

P – Bóg pragnie, abyśmy Go pragnęli. On pierwszy nas szuka i On pierwszy nas obdarowuje. Pragnąc jedności uczniów Chrystusa przedstawmy Jemu nasze prośby.

(**L** – Po każdym wezwaniu na znak zgody odpowiemy: *Amen*.)

L – Niech Kościół Chrystusa budzi w ludziach pragnienie spotkania z Bogiem.

Z – Amen.

- L** – Niech pasterze wspólnot wytrwale prowadzą wiernych do źródeł łaski, do skarbnicy Bożego słowa i sakramentów.
- Z** – Amen.
- L** – Niech ludzie trwający w konfliktach odkryją wzajemnie swoje Boże dary i doznają pokoju.
- Z** – Amen.
- L** – Niech ludzie spragnieni sprawiedliwości, prześladowani, pogardzani, biedni, otrzymają konieczną pomoc.
- Z** – Amen.
- L** – Niech wszyscy ochrzczeni ukążą swoim życiem jak oddawać cześć Bogu w Duchu i Prawdzie.
- Z** – Amen.
- L** – Niech każdy z nas, tutaj obecnych, z gorliwością daje świadectwo spotkania z Panem, który nasycą wszelkie pragnienia.
- Z** – Amen.
- P** – Panie, Ty znasz nasze serca. Wylej na nie zdroje Swego Ducha, nawiedź i napełnij Swoją mocą. Tobie chwała i cześć na wieki wieków.
- Z** – Amen.

2. Niektóre kluczowe daty z historii Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan

ok. 1740 W Szkocji spotykamy się z ruchami charyzmatycznymi, mającymi powiązania z Kościołami Ameryki Północnej, których

- przesłanie odnowy zawiera modlitwy za inne Kościoły i z innymi Kościołami.
- 1820 Ks. James Haldane Stewart publikuje „Wskazówki dla ogólnego zjednoczenia chrześcijan na rzecz wylania Ducha Świętego”.
- 1840 Ks. Ignatius Spencer, nawrócony katolik, występuje z propozycją „Zjednoczenia w Modlitwie dla Jedności”.
- 1867 Pierwsza Konferencja Biskupów Anglikańskich w Lambeth w „Preamble” do swych „Rezolucji” podkreśla wagę modlitwy o jedność.
- 1894 Papież Leon XIII zachęca do przeprowadzania Oktawy Modłów o Jedność w kontekście świąt Zesłania Ducha Świętego.
- 1908 Obchody „Oktawy Jedności Kościoła” zostały zainicjowane w styczniu przez księdza Paula Wattsona.
- 1926 Ruch „Wiara i Ustrój” rozpoczyna wydawanie „Materiałów Pomocniczych na Oktawę Modłów o Jedność Chrześcijan”.
- 1935 Ks. Paul Couturier z Francji popiera Powszechny Tydzień Modlitwy o Jedność Chrześcijan opierając się na modlitwie *o jedność, jakiej chce Chrystus i przez środki, których On chce*.
- 1958 Centrum „Jedność Chrześcijan” (Lyon, Francja) i Komisja „Wiara i Ustrój” Światowej Rady Kościołów rozpoczynają wspólne przygotowania materiałów na Tydzień Modlitw.
- 1964 „Dekret o ekumenizmie” II Soboru Watykańskiego podkreśla fakt, że modlitwa jest duszą ruchu ekumenicznego i w ten sposób zachęca do obchodzenia Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan.
- 1966 Komisja „Wiara i Ustrój” Światowej Rady Kościołów i Sekretariat ds. Jedności Chrześcijan (obecnie Papieska Rada

- ds. Popierania Jedności Chrześcijan) rozpoczynają wspólne oficjalne przygotowania tekstu na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan (wykorzystanego po raz pierwszy w 1968 r.)
- 1975 Projekt początkowy tekstów Tygodnia Modlitw został przygotowany przez wspólnotę lokalną, następnie przepracowany przez Komisję „Wiara i Ustrój” oraz Papieską Radę ds. Popierania Jedności Chrześcijan. Staje się to praktyką lat następnych.
- 1998 Po raz pierwszy w Polsce Rada ds. Ekumenizmu Konferencji Episkopatu Polski i Polska Rada Ekumeniczna wydają wspólnie zeszyt na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan.
- 2004 Komisja „Wiara i Ustrój” i Papieska Rada ds. Popierania Jedności Chrześcijan decydują, że broszury z tekstami na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan będą wspólnie publikowane i prezentowane w tym samym formacie.
- 2008 Obchody stulecia Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan.

3. Tematy Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan

Opracowywane we współpracy Komisji „Wiara i Ustrój” Światowej Rady Kościołów i Papieskiej Rady (niegdyś Sekretariatu) ds. Popierania Jedności Chrześcijan od 1968 r.:

- 1968 *Ku chwale Jego majestatu* (Ef 1,14).
- 1969 *Powołani do wolności* (Ga 5,13).
Spotkanie przygotowawcze w Rzymie, Włochy.
- 1970 *Jesteśmy współpracownikami Boga* (1 Kor 3,9).
Spotkanie przygotowawcze w klasztorze Niederaltaich, RFN.

- 1971 *(...) i komunია Ducha Świętego* (2 Kor 13,13).
Spotkanie przygotowawcze w Bari, Włochy.
- 1972 *Przykazanie nowe daję wam* (J 13,34).
Spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.
- 1973 *Panie, naucz nas modlić się* (Łk 11,1).
Spotkanie przygotowawcze w opactwie Montserrat, Hiszpania.
- 1974 *Niechaj wszelki język wyznaje, że Jezus Chrystus jest Panem*
(Flp 2,11).
Spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.
W kwietniu 1974 do Kościołów został zaadresowany list w sprawie utworzenia grup lokalnych, które mogą uczestniczyć w przygotowywaniu tekstów na Tydzień Modlitw. Grupa australijska była pierwszą, która się zaangażowała przygotowując początkowy projekt broszury na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan na 1975 r.
- 1975 *To jest wola Ojca, aby wszystko na nowo zjednoczyć w Chrystusie jako Głowie* (Ef 1,10).
Projekt tekstu opracowany przez grupę australijską – spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.
- 1976 *Jesteśmy powołani do stawiania się podobnymi Jemu* (1 J 3,2).
Projekt tekstu opracowany przez Konferencję Kościołów na Karaibach – spotkanie przygotowawcze w Rzymie, Włochy
- 1977 *Nadzieja zawieść nie może* (Rz 5,1-5).
Projekt tekstu opracowany w Libanie, podczas wojny domowej – spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.
- 1978 *Nie jesteście już obcymi* (Ef 2,13-22).
Projekt tekstu opracowany przez ekumeniczną grupę Manchester, Anglia.

- 1979 *Służcie sobie wzajemnie ku chwale Bożej* (1 P 4,7-11).
Projekt tekstu opracowany w Argentynie – spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.
- 1980 *Przyjdź Królestwo Twoje* (Mt 6,10).
Projekt tekstu opracowany przez grupę ekumeniczną z Berlina, NRD – spotkanie przygotowawcze w Mediolanie, Włochy.
- 1981 *Różne są dary łaski, lecz ten sam Duch* (1 Kor 12,3b-13).
Projekt tekstu opracowany przez Ojców z Graymoor, USA – spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.
- 1982 *Niech wszyscy znajdą swój dom w Tobie, o Panie* (Ps 84).
Projekt tekstu opracowany w Kenii – spotkanie przygotowawcze w Mediolanie, Włochy.
- 1983 *Jezus Chrystus, Życiem świata* (1 J 1,1-4).
Projekt tekstu opracowany przez grupę ekumeniczną z Irlandii – spotkanie przygotowawcze w Céligny (Bosey), Szwajcaria.
- 1984 *Powołani do jedności przez Krzyż naszego Pana* (1 Kor 2,2; Kol 1,20).
Spotkanie przygotowawcze w Wenecji, Włochy.
- 1985 *Ze śmierci do życia z Chrystusem* (Ef 2,4.7).
Projekt tekstu opracowany na Jamajce – spotkanie przygotowawcze w Grandchamp, Szwajcaria)
- 1986 *Będziecie moimi świadkami* (Dz 1,6.8).
Teksty zaproponowane w Jugosławii (Słowenii) – spotkanie przygotowawcze w Jugosławii.
- 1987 *Zjednoczeni w Chrystusie jesteśmy nowym stworzeniem* (2 Kor 5,17).
Projekt tekstu opracowany w Anglii – spotkanie przygotowawcze w Taizé, Francja.

- 1988 *Miłość Boga usuwa lęk* (1 J 4,18).
Projekt tekstu opracowany we Włoszech – spotkanie przygotowawcze w Pinerolo, Włochy.
- 1989 *Budować wspólnotę: jedno Ciało w Chrystusie* (Rz 12,5-6a).
Projekt tekstu opracowany w Kanadzie – spotkanie przygotowawcze w Whaley Bridge, Anglia.
- 1990 *Aby wszyscy byli jedno (...) aby świat uwierzył* (J 17).
Projekt tekstu opracowany w Hiszpanii – spotkanie przygotowawcze w Madrycie, Hiszpania.
- 1991 *Chwalcie Boga wszystkie narody* (Ps 117; Rz 15,5-13).
Projekt tekstu opracowany w Niemczech – spotkanie przygotowawcze w Rotenburgu nad Fuldą, Niemcy.
- 1992 *Ja jestem z wami (...) idźcie więc* (Mt 28,16-20).
Projekt tekstu opracowany w Belgii – spotkanie przygotowawcze w Bruges, Belgia.
- 1993 *Zanieść owoce Ducha Świętego dla jedności chrześcijan* (Ga 5,22-23).
Projekt tekstu opracowany w Zairze – spotkanie przygotowawcze pod Zurychem, Szwajcaria.
- 1994 *Dom Boga: wezwani, aby być jednego serca i jednego ducha* (Dz 4, 23-35).
Projekt tekstu opracowany w Irlandii – spotkanie przygotowawcze w Dublinie, Irlandia.
- 1995 *Koinonia: komunია w Bogu i między sobą* (J 15,1-17).
Projekt tekstu opracowany przez Komisję „Wiara i Ustrój” – spotkanie przygotowawcze w Bristolu, Anglia.
- 1996 *Słuchajcie, stoję u drzwi i kołaczę* (Ap 3,14-22).
Projekt tekstu opracowany w Portugalii – spotkanie przygotowawcze w Lizbonie, Portugalia.

- 1997 *W imię Chrystusa (...) pojednajcie się z Bogiem* (2 Kor 5,20).
Projekt tekstu opracowany w Skandynawii – spotkanie przygotowawcze w Sztokholmie, Szwecja.
- 1998 *Duch Święty wspiera nas w słabości naszej* (Rz 8,14-27).
Projekt tekstu opracowany we Francji – spotkanie przygotowawcze w Paryżu, Francja.
- 1999 *Bóg zamieszka wraz z nimi i będą oni Jego ludem, a On będzie Bogiem z nimi* (Ap 21,3).
Projekt tekstu opracowany w Malesji – spotkanie przygotowawcze w klasztorze Bose, Włochy.
- 2000 *Niech będzie błogosławiony Bóg, który nappełnił nas wszelkim błogosławieństwem w Chrystusie* (Ef 1,3).
Projekt tekstu opracowany przez Radę Kościołów Bliskiego Wschodu – spotkanie przygotowawcze w sanktuarium La Verna, Włochy.
- 2001 *Ja jestem Drogą i Prawdą, i Życiem* (J 14,6).
Projekt tekstu opracowany w Rumunii – spotkanie przygotowawcze w Vulcan, Rumunia.
- 2002 *U Ciebie jest źródło życia* (Ps 36,10).
Projekt tekstu opracowany przez Radę Konferencji Episkopatów Europy (CCEE) i Konferencję Kościołów Europejskich (KEK) – spotkanie przygotowawcze w Centrum ekumenicznym Ottmaring k. Augsburga, Niemcy.
- 2003 *Ten skarb przechowujemy w glinianych naczyniach* (2 Kor 4,7).
Projekt tekstu opracowany w Argentynie – spotkanie przygotowawcze w Centrum ekumenicznym Los Rubios w Maladze, Hiszpania.

- 2004 *Mój pokój wam daję* (J 14,27).
Projekt tekstu opracowany w Aleppo, Syria – spotkanie przygotowawcze w Palermo, Sycylia.
- 2005 *Chrystus jedynym fundamentem Kościoła* (1 Kor 3,1-23).
Projekt tekstu opracowany na Słowacji – spotkanie przygotowawcze w Piestanach, Słowacja.
- 2006 *Gdzie dwóch albo trzech gromadzi się w Moje imię, tam jestem pośród nich* (Mt 18,20).
Projekt tekstu opracowany w Irlandii – spotkanie przygotowawcze w Prosperous, Co. Kildare, Irlandia.
- 2007 *Nawet głuchym przywraca słuch i niemym mowę* (Mk 7,37).
Projekt tekstu opracowany w Afryce Południowej – spotkanie przygotowawcze w Faverges, Francja.
- 2008 *Nieustannie się módlcie* (1 Tes 5,17).
Projekt tekstu opracowany w USA – spotkanie przygotowawcze w Graymoor, Garrison, USA.
- 2009 *Aby byli jedno w twoim ręku* (Ez 37, 19)
Projekt tekstu opracowany w Korei – spotkanie przygotowawcze w Marsylii, Francja.
- 2010 *Wy jesteście tego świadkami* (Łk 24,48)
Projekt tekstu opracowany w Szkocji – spotkanie przygotowawcze w Glasgow, Szkocja.
- 2011 *Trwali oni w nauce Apostołów i we wspólnocie, w łamaniu chleba i w modlitwach* (Dz 2, 42).
Projekt tekstu opracowany w Jerozolimie – spotkanie przygotowawcze w Saydnaya, Syria.

- 2012 *Przemienieni przez zwycięstwo Jezusa Chrystusa*
(por. 1 Kor 15,51-58).
Projekt tekstu opracowany w Polsce – spotkanie
przygotowawcze w Warszawie.
- 2013 *Czego Bóg od nas oczekuje?* (por. Mi 6,6-8).
Projekt tekstu opracowany w Indiach – spotkanie
przygotowawcze w Bangalore, Indie.
- 2014 *Czyż Chrystus jest podzielony?* (1 Kor 1,1-17).
Projekt tekstu opracowany w Kanadzie – spotkanie
przygotowawcze w Montrealu.
- 2015 *Jezus rzekł do Samarytanki: „Daj mi pić!”* (por. J 4,7).
Projekt tekstu opracowany w Brazylii – spotkanie
przygotowawcze w São Paulo.

SPIS TREŚCI

Część I: Wprowadzenie

1. Słowo polskiego zespołu redakcyjnego	3
2. Tekst biblijny	6
3. Wprowadzenie w tematykę roku 2015	8
4. Sytuacja ekumeniczna w Brazylii	12

Część II: Nabożeństwo ekumeniczne

1. Wprowadzenie do nabożeństwa	17
2. Porządek nabożeństwa	19

Część III: Refleksje biblijne i modlitwy na poszczególne dni Tygodnia

DZIEŃ PIERWSZY <i>niedziela, 18 stycznia 2015 r.</i>	25
DZIEŃ DRUGI <i>poniedziałek, 19 stycznia 2015 r.</i>	31
DZIEŃ TRZECI <i>wtorek 20 stycznia 2015 r.</i>	36
DZIEŃ CZWARTY <i>środa, 21 stycznia 2015 r.</i>	41
DZIEŃ PIĄTY <i>czwartek, 22 stycznia 2015 r.</i>	45
DZIEŃ SZÓSTY <i>piątek, 23 stycznia 2015 r.</i>	49
DZIEŃ SIÓDMY <i>sobota 24 stycznia 2015 r.</i>	54
DZIEŃ ÓSMY <i>niedziela, 25 stycznia 2015 r.</i>	59

Część IV: Materiały pomocnicze

1. Modlitwa wiernych	65
2. Niektóre kluczowe daty z historii Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan	72
3. Tematy Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan	74